

Italija Pagrūmojo Sovietų Rusijai

ROMA. — Jau kuris laikas Viduržemio juroje veikia slapta narlaivė (submarina), kuri nuskandino vieną anglų ir tris rusų laivukus. Taipgi jau kuris laikas sekama, keno ta narlaivė. Ispanijos lojalistai sako, kad tai esanti sukilėlių narlaivė, kuri lieja aliejų ant numatomo tarptautinio konflikto Viduržemio juroje, nes tuo galima išprovokuoti didelį susirėmimą tarp lojalistams ir sukilėliams pritariančių valstybių. Sukilėlių šalininkai, tačiau, tikrina, kad tai greičiausiai bus italų narlaivė.

Prieš šią misteriją labai smarkiai išėjo anglai ir rusai. Jiems pritaria Francija. Jos pasirūpė tą misteriją iširti. Todel Anglija sumanė susaukti aštuonių valstybių konferenciją tai misterijai tirti. Konferencijai pritarė Francija, Rusija ir, pagaliau, Italija bei kitos kelios suinteresuotos valstybės. Konferencija įvyks rugsėjo 10 dieną.

Bet dar prieš konferenciją Rusija pasiuntė Italijai labai aštrią notą, kuria tiesioginiai įitaria Italija, buk ta narlaivė esanti Italijos ir todel reikalauja, kad Italija atlygintų Rusijai už nuskandytus laivus ir kaltininkus tinkamai nubastų. Gavus tokią notą, Italija prieš įtarimą smarkiai atsikirto ir net grąso nedalyvauti minimoje konferencijoje. Prie to, jei Rusija įtariamo neatšauks — žada nutraukti diplomatinis santykius su Rusija.

Bet, ar Italija dalyvaus, ar ne — misterijai iširti konferencija įvyks: joje dalyvaus Anglija, Francija ir Rusija. Šiuo Italijai Francija ir Anglija suteikė moralį smugį, lyg ir pripažindamos Rusijos teisybę.

Kuo šis labai nemalonus įvykis baigsis — sunku bent kam pasakyti. Bet jis daug gero nelemia...

Didelė Viesula Kinijoje

HONG KONG, Kinija. — Šios apylinkės sausžemį ir vandenį nusiautė didelė viesula (tifanas). Vienas neterlandų laivas, Heutz, su 1,200 keleivių, buvo išmestas į krantą. Keleiviai išgelbėti. Virš 20 laivų taipgi išmestų į krantus. Jų tarpe yra japonų, italų ir kitų laivai. Vienas kinų laivas susikulė su anglų kariniu laivu. Čia gyvybės nenukentėjo. Bet nemaža gyvybių nukentėjo sausumoje. Spėjama, kad apie 300 kiniečių bus žuvę sausžemy. Taipgi tikima, kad keli šimtai kiniečių žuvininkų bus žuvę viesulos užtikti bežuvaujant. Viesula siautė apie porą valandų, išsyk 160 mylių greitumu, o vėliau — 140. Viesulos smarkumas buvo toks didelis, kad net geležiniai lėmpų stulpai sulenkti. Daug trobesių sunaikinta.

Rusai Gelbsti Kinams

TOKIO. — Japonijos valdžia gavusį žinių, kad Rusija siunčianti kinams 200 kariškų lėktuvų. Šešiolika rusiškų lėktuvų jau Kinijoje, 76 jau pristatyti į Šensio provinciją, o kitų netrukus bus pristatyti. Esą, tai kinų-rusų padarytos slaptos sutarties pasekos.

LENKAI DAR DVI MOKYKLAS UZDARĖ.

VILNIUS. — Sulig vokiečių telegramų agentūros pranešimo, lenkų valdžios organai Vilniuje įspėjo „Ryto“ draugiją, kad bus uždaryta dar dvi tos draugijos Vilniaus srity palaičios mokyklos.

Kilniai Priims Mussolinį

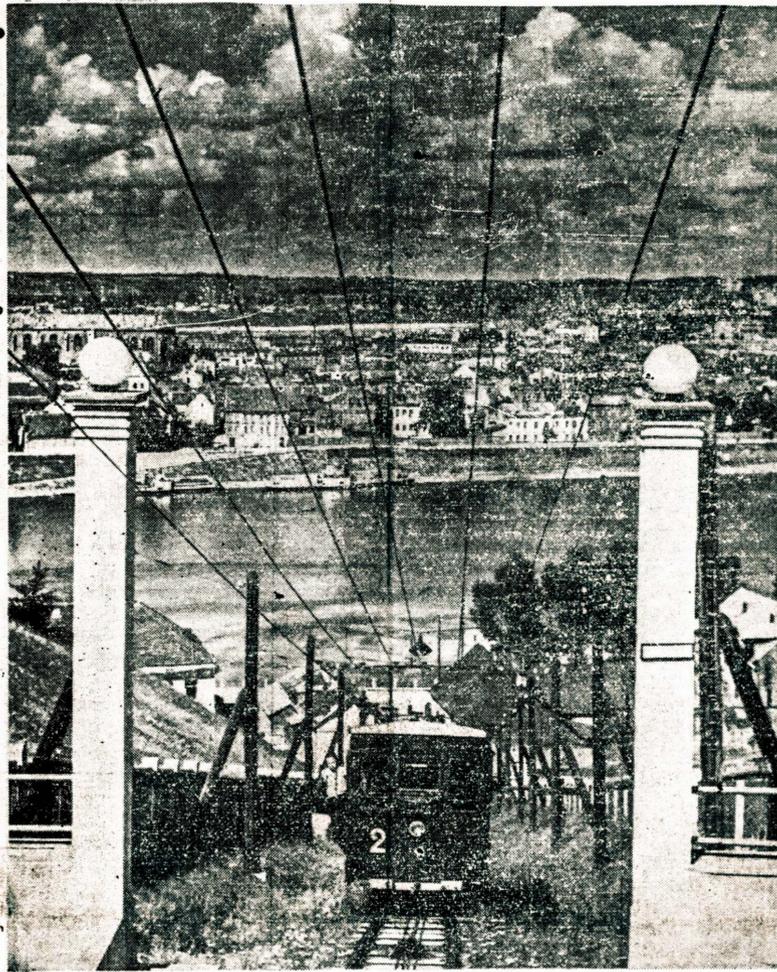
BERLYNAS. — Kiek numatoma, tai Italijos diktatorius Mussolinis į Vokietiją atvyks rugsėjo 20 dieną. Jis atskris per Alpių kalnus nuosavu lėktuvu ir nusileis Reichenhall erdrome, Bavarijoje. Ten jį pasitikės Hitleris ir paėmsias į savo vasarnamį. Sekamą dieną abu diktatoriai specialiu traukiniu važiuos į Berlyną. Mussolinį lydės apie 65 palydovai ir valdininkai. Berlyne Mussolinis bus priimtas prezidento rumuose, kurie šioms iškilėms specialiai puošiami. Be to, Berlyne įvyks vieši paradai ir visokios pramogos.

Nusizudė Ukrainos Prezidentas

MASKVA. — Rugsėjo 2 d. paskelbta, kad nusizudė Ukrainos Socialistinės Sovietų respublikos prezidentas, N. N. Lubčenko. Komunistai skelbia, kad prez. Lubčenko buvo prisidėjęs prie prieš-sovietinio veikimo, pabijojęs susekimo ir bausmės ir todel nusizudęs. Leningrado „Pravda“ paskelbė, kad Leningrade sušaudyta dar 10 žmonių, įtartų trockistais, išdavikais ir ardytojais. Kiek vėliau už kitus „griekus“ dar 8 sušaudyti.

TIK KELI ISPANAI.

MADRID. — Madrido laikraštis „ABC“ paskelbė, kad sukilėliai užimdami Santander neteko 6,315 užmuštais ir sužeistais. Kas įdomiausia, tai to laikraščio pastaba, kad iš tų visų užmuštų ir sužeistų buvo tik 57 ispanai kareiviai, o visi kiti — svetimaučiai.



Laikiniosios Lietuvos sostinės Kauno vaizdas iš Aleksoto kalno funikulieriaus. Kadangi Kaunas turi daug augštų kalnų, tai su kai kuriais iš jų susisiekimas palaikomas funikulieriais. Vieną iš tokių funikulierių matome šiame atvaizde.

Smarkų Mušiai Aragon Fronte

HENDAYE, Francija. — Jau kuris laikas Aragon fronte eina dideli mušiai. Didžiausi susirėmimai tai prie miesto Zaragosa. Mušių pasekas abi pusės skelbia savo naudai. Pavyzdžiui sukilėliai jau kelintu kartu paskelbė, kad lojalistus išblaškė ir privertė juos betvarėje pabėgti. Bet lojalistai skelbia, kad jie netik nėra sumušti, bet dar įsiveržė į Belchite miesto centrą. Lojalistai rugs. 7 d. paskelbė, kad ten jiems pasidavė 600 sukilėlių.

Sukilėliai kovoją labai atkakliai, bet lojalistai sau kelią pirmyn visomis priemonėmis skina.

Kitur didesnių susirėmimų tarpe sukilėlių ir lojalistų praėitą savaitę neįvyko.

Kinija Atlygins Amerikai

WASHINGTON, D. C. — Kinų lakunams subombardavus Jungt. Valstijų Dollar linijos šio krašto valdžios oficialiai atsiprašė ir pradžėdė atlyginti už nužudytą kareivį. Taipgi pradžėdė tuos lakunus, kurie minimą laivą bombardavo, tinkamai nubausti.

GERA KARO MAŠINA.

PARYŽIUS. — Sulig naujų generalinio štabo planų, Francija galinti į 48 valandas sumobilizuoti 6,000,000 savo kariuomenės, jei kiltų karas. Bėgy pirmųjų 24 valandų ji galinti sumobilizuoti 3,000,000 kareivių ir bėgy kitų 24 valandų dar 2,000,000.

Devynių Metų Jaunavedė

SNEEDVILLE, TEN. — Geltonplaukė Eunice Winstead, ukininko duktė, kuri turi vos devynis metus amžiaus, apsidėdė su Charles Jones, irgi ukininko sūnumi, turinčiu 23 metus amžiaus. Jaunavedė dar nelankė mokyklos, todel nemoka nė skaityti, nė rašyti. Anyta vedyboms nepriešinga, bet jai nepatinka, kad marti nemoka namų ruošos ir nieko nesupranta apie daržų ravėjimą. Marti tačiau atsinešė „kraičio“: nemaža porcelininių lėlių ir skudurgalių toms lėlėms rėdyti.

KAUNAS. — Francijoje, mieste Vijrupte, lietuviai pasirūžo atidaryti šiais metais savo vaikams pradžios mokyklą. Movių ir bėgy kitų 24 valandų dar 2,000,000.

Paderewskis Prasergsti Lenkus

VARSAVA. — rugs. 2. — Ignac Jan Paderewski, garsus pianistas ir buvęs pirmutinis pokarinis Lenkijos priemaras, šiomis dienomis Lenkijoje sukilėlių sensacija, išleisdamas manifestą (atsisaukimą) į savo krašto piliečius. Minimas atsisaukimas parašytas rimta, graudžia kalba, prasergstint lenkus vengti įvedimo Lenkijoje totalitarizmo ir ragindamas atsteigti demokratiją ir laisvę. Tarp kita ko, p. Paderewskis rašo: „Totalitarizmas Lenkijai yra svetimas psichologi-

niai. Šios sistemos nebus galima įvesti neišprovokapus pilietinio karo“. Jis pataria tuojau paskelbti rinkimus, panaikinti koncentracijų stovyklas ir leisti sugrįžti buvusiam Lenkijos premieriui Vincent Witos, kuris dabar yra iš Lenkijos ištremtas. Taipgi pataria lenkams per daug netikėti Vokietijai, kuri turi agresyvių planus prieš Lenkiją. Tas atsisaukimas taipgi smarkiai veikia prieš pulk. Adam Koc'o veik fašistinę veiklą, nes tuo atsisaukimu pasmerkiamas kiekvienas politinis judėjimas,

neparemtas „kriksčionyste, demokratybe ir piliečių laisve“. Pono Paderewskio manifestas buvo atspausdintas viename Varšavos laikraštyje, bet tas laikraštis tuojau sukongfiskuotas. Tačiau nors manifestas sukongfiskuotas, bet jo kopijos plačiai plinta visoje Lenkijoje ir giliai veikia į žmones. O Paderewskio įtaka ir autoritetas yra žmonėse didelis, ypač Vakari-nėje Lenkijos daly. Tą atsisaukimą Paderewskis parašė rugpjūčio 26 d., Šveicarijoje, į kur jis laiko save iš Lenkijos išsi-trėmusiu.

Japonai Norėtų su Kiniais Taikytis

TOKIO. — Japonijos užsienio reikalų ministeris, Koki Hirota, praėitą savaitę pareiškė, kad japonai pasirengę atsaukti savo karišką ekspediciją iš Kinijos, jei Kinija pakeistų savo nedraugingumą link Japonijos. Japonija, esą, kariaujanti ne prieš Kiniją, bet Kinijos vyriausybę ir yra pasirūžusi tartis su bile Kinijos politikais, jei jiems rupi Kinijos draugingumas ir sutarimas su japonais. Prieš Kiniją gi Japonija kariauja todel, kad pastaroji artimai draugauja su Rusija. Ypač japonai nepakenčia kinų vado Kai Shek'o.

Bet tuo tarpu karas Kinijoje eina visais garais. Japonai smarkiai puola Šanghajų. Jiems sekasi ne-kaip. Jie buvo laimėję dvi svarbias pozicijas, bet kinai, budami didžiumoje, japonus atmušė. Kinams ypač labai gerai pavyko sulaukyti japonų kariuomenės transporteija. Viename atsitikime kinai japonus taip smarkiai apšaudė, kad šie su savo laivais, kuriais gabeno kareivius, turėjo smarkiai pabėgti atgal.

Siaurėje japonai pradėjo žygiuoti prie Tietsin-Pukow geležinkelio. Japonų artilerija iš ten pasiekia kinų tranšėjas prie Machang. Buvo tikėtasi, kad ten įvyks didelis mušis, bet, kol kas, dar neįvyko. Japonai taipgi pradėjo pulti Peipingo linkmėje. Bet kinai japonus ir čia sulaukė.

Japonai smarkiai veikia su lėktuvais, kurie bombarduoja kur tik jiems papuola. Bet kinų lėktuvai irgi gerai pasirodo. Pietinėje daly japonai lėktuvais puola kinų uostus.

Kinai praneša jau turi apie 400,000 kareivių karo laukuose sukongcentravę. Netrukus turės ir daugiau. Japonai tuo tarpu turi apie 150,000 savo kareivių Kinijoje. Kitų valstybių padėtis Kinijoje nekokia.

Prezidentas Pasirašė Cukraus Bilių

HYDE PARK, N. Y. — Pastaruoju laiku prez. Rooseveltas atostogauja savo gimtavietyje. Ir beatostogaudamas, prez. dirba. Be kitų darbų, pastaromis dienomis jis pasirašė taip vadinamą cukraus bilių, kuriuo nustatoma kvota Hawajaus, Porto Rico ir Virgin salų cukraus įvežimas į Jungtines Valstijas. Tuo budu apdraudžiami šio krašto cukraus gamintojai, kuriems, esą, reikalingas didesnis pelnas. Del šios priežasties, aiškus dalykas, cukrus pabrangs, nes cukraus trustas bus apsaugotas nuo konkurencijos.

400,000 Dolerių Prieš Fordą

MILWAUKEE, WIS. — Neseniai čia kalbėjo Industrinio Organizavimosi Komiteto pirmininkas, John L. Lewis, Amerikos Automobilių Darbininkų Unijos suvažiavime, kur dalyvaavo 1,100 atstovų. Po Lewis'o prakalbos, delegatai vienbalsiai nutarė sumokėti po dolerį nuo kiekvieno unijoje esamo darbininko. Kadangi unijoje dabar yra 400,000 narių, tai bus sumokėta \$400,000 ir tie pinigai paskirti suorganizavimui pas Fordą dirbančių darbininkų uniją.

Prie to, Lewis'as šiame suvažiavime entuziastiškai priimtas.

WASHINGTON, D. C. — Praėitą savaitę, kaip žinome, numirė turtuolis Andrew Mellon, alumino trusto vyriausias viršininkas. Nors jis jau miręs, bet valdžia su teismo pagalba vis dar reikalauja iš jo paliktos nuosavybės \$3,075,104 nesumokėtų taksų.

Amerikoje Pakils Prekių Kainos

WASHINGTON, D. C. — Federalinės valdžios ekonomistai praneša, kad sulig jų nužiuros visų prekių kainos Jungtinėse Valstijose nuolat ir laipsniškai kyla ir jos pasiekė 1929 metų kainų normą. Ypatinai kiliančios namų ir butų nuomos. Kainų didelis kilimas bus ateinančių šešių mėnesių laikotarpis. Namų statybos medžiagos kainos jau pakilo iki 10% ir labai pakenkė namų statybai.

Organizuoja Etiopų Kariuomenę

PARYŽIUS. — Patirta, kad Mussolinis Etiopijoje organizuoja didelę kariuomenę. Dalis tos kariuomenės jau mokoma. Tikimasi kariuomenę suorganizuoti iš 500,000 etiopų. Del to Anglijai ir Francijai reikiams didelio pavojaus, nes tokia gaušinga kariuomenė gali būti pavojinga anglų ir francuzų kolonijoms Afrikoje. Anglija ir Francija labai bijo italų įsigalėjimo Afrikoje.

ASTURAI DERASI SU SUKILELIAIS.

HENDAYE, Francija. — Sukilėliai skelbia, kad Asturijos lojalistų valdžia užvedusi derybas su sukilėliais ir žada sukilėliams pasiduoti. Asturai tai daro tuo sumetim, kad Asturijos padėtis yra keblia, nes ji atskirta nuo lojalistų ir sukilėliams užkariavus Baskų kraštą ir Santander, Asturijos gėgos visai sumažėjo ir apsuptos daug didesnių sukilėlių jėgų. Todel jiems kitos išėties nėra, kaip su sukilėliais susitarti ir tuo didelių nuostolių išvengti.

T E V Y N Ė

Savaitinis Susivienijimo Lietuvių Amerikoje organas, leidžiamas kas penktadienis.

S. E. VITAITIS — Redaktorius, 307 W. 30-th St., New York N. Y.

Visi raštai skiriami „Tėvynėi“ turi būti siunčiami Redakcijos vardu ir turi būti su autoriaus parašu ir adresu. Prisiunčiamus raštus Redakcija trumpina ir taiso sulig savo nuožiūra. Netinkami spaudai smulkūs raštai — korespondencijos, eilės, pranešimai ir tt., naikina ir autoriams negrąžina, jei nėra pridėta pašto ženklelių jų sugrąžinimui.

PERNAI IR ŠIEMET

Praeitame „Tėvynės“ numery tilpo SLA. šių metų antro bertainio atskaita. Kadangi iš atskaitų, paprastai, sužinome dalinę organizacijos padėtį, todėl nebus pro šalį palyginti SLA. buklę pernai ir šiemet tame pačiame bertainy.

Per antrą šių metų bertainį S. L. A. nariai sumokėjo ir iš kitų šaltinių į SLA. išdą gauta \$74,880.59. Pernai tuo pačiu laikotarpiu įėjimų buvo \$65,995.56. Nariams išmokėta pomirtinių \$36,989.77 ir ligoje pašelpu — \$15,303.75, viso \$52,293.52. Pernai pomirtinių išmokėta \$23,473.51, o ligoje pašelpu — \$15,904.25, viso \$39,377.74. Vadinasi, šių metų antrame bertainy išmokėta \$12,915.76 daugiau, negu praėjusiais metais, o įėjų buvo tik \$8,885.03 daugiau.

Visas SLA. turtas šių metų antrame bertainy buvo \$2,072,281.56, o pernai turėjome \$1,767,954.91. Reikiama, per meto laiko mūsų organizacijos turtas paaugo \$304,326.65!

Antrame bertainy prie SLA. prisirašė 137 nariai (135 suaugę ir tik 2 jaunuoliai), viso 137 nariai. Pernai suaugusių prisirašė 380 ir 45 jaunuoliai, viso 425 arba 288 daugiau, negu šiemet.

Antrame šių metų bertainy numirė 82 nariai, o pernai tuo pačiu laikotarpiu — 61, arba šiemet 21 daugiau, negu pernai.

Iš atskaitos taipgi matome, kad didžiausi mūsų sveikatos priešai yra plaučių uždegimas, širdies ir vėžio ligos. Plaučių uždegimu šiemet numirė 15, širdies liga — 13 ir vėžio liga — 10. Kitų ligų ir visokių nelaimių aukomis buvo 44 nariai. Vadinasi, tos trys ligos nusiņešė veikt puse tiek, kiek visos kitos ligos ir nelaimės kruvon sudėjus.

Kaip matote, plaučių uždegimas vyrauja. Šios ligos, dalinai, galima išvengti ar bandyti išvengti. Todėl mūsų nariai turėtų daugiau domėtis kreipti ir rimtus gydytojų patarimus, kaip plaučių uždegimo „nepagauti“.

Iš šių metų antro bertainio atskaitos labai riskiai ir akis puola vienas dalykas, tai jaunuolių prie SLA. prirašymas. Pavyzdžiui, pernai tuo pačiu laikotarpiu prirašyta 45 jaunuoliai, arba kiekvienais 8 suaugusiems nariams atatenka apie po jaunuolį. Šiemet gi prirašyta tik du ir kiekvieniems 67 suaugusiems atatenka apie po vieną jaunuolį. Didelis skirtumas!

Tiesa, pernai ir suaugusiųjų daugiau prirašyta. Bet gali būti todėl, kad pernai ėjo SLA. Auksinio Jubilėjaus Vajus, o šiemet jokio vajuus nebuvo. Nepaisant, tačiau ir to, jaunuolių prirašymas pas mus šiemet labai lėtai eina. Šiuo reikalu mūsų darbuotojai turėtų juodau daugiau susirūpinti. Reiktų geresnių pastangų jaunimo prirašyme padėti.

SLA. DARBUOTOJŲ DOMEI

Praeitame „Tėvynės“ numery patiekėme straipsnį Amerikos lietuvių jaunimo lietuvinimo reikalu. Neabejojame, kad visi SLA. darbuotojai su mūsų nuomone sutiks. Taipgi neabejojame, kad ir visa mūsų spauda tą svarbų reikalą reikiama parems. Jei ne — bus aiškur, kad ne visišmas jaunimo lietuvinimas lygiai apeina; žinoms, kad yra žmonių, kurie garsiai kalba, bet mažai dirba.

Šiuo syk mes dar kartą kreipiame mūsų darbuotojų dėmę ir patariame pirmutiniam imtis to svar-

baus darbo. Jei niekas kitas tame reikale neveikia, tai jūs, gerbiameji, pradėkite. Paraginkite ir kitus savo vietos darbuotojus. Tai padarę, jūs busite to darbo iniciatoriai ir, laikui bėgant, jums jaunimas už tai padėkuos.

Mokslo sezonas jau ėia pat. Jaunimas jau pasilsėjęs ir laukia progos, kad kur nors ir kaip nors lietuviškai pasimokius bei savojo jaunimo tarpe liuoslaikį praleidus. Be lietuviškos mokyklos, be lietuviško jaunimo klubelio ar kitokios organizacijėlės to negalės padaryti. Todėl padėkime mūsų jaunimui. Jis už tai mums atsidėkuos savo darbuote lietuviškame gyvenime.

KNYGŲ SKAITYMAS

Vasarinis veikimas jau baigiasi. Dar viena-kita organizacija po parengimą-kitą užumiesty surengs — ir bėgsime į miestus kultūrinių darbų veikti. Ką veiksime? Veikimo, beabejo, bus daug: organizacijos rengs įvairius parengimus, darbuotojai dirbs savų organizacijų labui, ciliniai nariai ar žmonės tuos parengimus lankys. Gal atsiras vienas-kitas visuomeninio pobūdžio svarbus reikalas. Ji, kaip ir paprastai, stengsimės sulig savo geriausių jėgų atlikti.

Bet žiemą galima ir daugiau kas nuveikti, nes tuo metu visi žmonės daugiau liuoslaikio turi. Juk į visokius parengimus kiekvieną vakarą nereikės bėgti. Bus tokių vakarų, kad jie pasidarvys perilais, nes neturėsite, ką veikti. Reiks nuobodžiauti. Kaip to nuobodulio išvengti? Ji galima gražiai ir labai naudingai sunaudoti — prie knygų. O knyga — didelis žmonių mokytojas ir tobulintojas. Iš knygų daug galima sužinoti ir kitiems pasakyti. Prisiengkite tad ilgais žiemų vakarais geras knygas skaitydami praleisti.

O knygų šiuo tarpu kad ir mūsų kalba jau netrukska. Užtenka tik tuo susidomėti — knygų rasti sunku nebus. Lietuvoje šiais laikais daug ir naudingų knygų išleidžiama. Prie to, štai Tėvynės Myletojų Draugija net veltui geras knygas siulo.

Amerikos lietuviams, kurie linkę knygas skaityti ir kurie norėtų liuoslaikiu šio-to iš knygų pasimokyti — patartina gyviau pasiekti mūsų spaudoje neretai telpančius rašinius apie knygas ir pasiskaityti. Vieną tokių rašinių mes pradėdame šiame numery spausdinti, antrašė „Laikas iš Lietuvos — apie naujas Lietuvos knygas“. Perskaitykite tą straipsnį, susipažinkite su žeromis knygomis ir pasistengkite ju gauti, kad žiemos laiku turėjus ką liuoslaikiais veikti.

KINIJA IR RUSIJA

Praeitą savaitę Kinija su Rusija pasirašė penkių metų nekariavimo sutartį. Del šio įvykio prabilo viso pasaulio spauda, del to susijauindio nemaža politikierių ir diplomatu. Ypač šis įvykis sukretė Japoniją, kuri pastaruoju laiku iškėlė Kinijai karą.

Iš Tokio pranešimai nusako, kad be nepuolimo sutarties, kinai su rusais padarę ir slaptą sutartį, sulig kurios Rusija pasižada Kinijai teikti visokiariopą pagelbą, ypač ganėtinai ginklų ir amunicijos. Kinija gi pasizadėjusi Rusijos interesų Kinijoje nevaržyti. Sulig Japonijos nuomonės, šis įvykis esąs bausis, nes yra labai naudingas kaip rusams, taip ir kinams: gerai apsiginklavusi Kinija galėtų sutruškinti Japonijos akiplešiskumą, o Rusija taipgi galėtų geriau prisiruosti Tohimuose Rytuose karui su Japonija.

Kiek šis japonų pranešimas teisingas — nežinia, bet kad daromos išvados apie minimų šalių susitprėjimą teisingas — tai aišku. Šiandien Kinija nelaiminga: ja Japonija ganubina kiek tik galėdama, bet Kinija būtų visai kitokia, jei jai kas duotų gerų patarimų susiorganizuoti ir suteiktų ganėtinai amuni-

oijos ir ginklų. Tuomet išsijudinęs apie pusės biliono žmonių milžinas galėtų bauginti netik Japoniją, bet ir visą pasaulį.

Ėia taipgi reikia pastebėti, kad Japonų pradėtas prieš kinus karas gal ir toliau išsilieti. Juk Kinijoje įvairių reikalų turi daugelis valstybių, nemaža tenai ir svetimtaučių gyvena. Bet šiandien kaip japonai, taip ir kinai jau yra nemaža ir gana skaudžiai svetimųjų interesus palieę: jau yra „netikėtai“ svetimtaučių užmušta, keletas laivų sužalota. Ar didžiosios valstybės tuos „netikėtumus“ ilgiau toleruos — sunku pasakyti. Bet viskam yra ribos ir didžiųjų valstybių kantrėbė gali išsibaigti. O kas tuomet? Didelis sukrėtimas, kuris gali išsivystyti dar į didesnę gaisra, negu 1914—18 m. karas.

LENKŲ NEGRAŽUS'ELGĖSIS

Mūsų spaudoje jau paskelbta, kaip negražiai pasielgė Lenkijos skautai su Lietuvos žemėlapiu Olandijoje. Ten, mat, rugpiučio pradžioje įvyko skautų tarptautinis suvažiavimas. Be daugelio kitų, jame dalyvavo lietuviai ir lenkai. Lietuviai skautai savo patalpose išsistatė ir žemėlapi, kuris parodo, kad Vilnija yra Lietuvos kraštas ir lenkai jį užgrobė laiko. Aiškus dalykas, lenkams šitai buvo didelis smugis.

Ir štai, greičiausiai patys lenkų skautai gal būtų ir nesugalvoję, bet matomai „dideliu pomu“ pamokyti, išiveržę į Lietuvos skautų patalpas, surišo ten tuo laiku du buvusius lietuvius skautus ir mukabinę žemėlapi nuo sienos sunaikino.

Bet tai darydami, lenkeliai pasekų nenumatė. Jiems taip negražiai pasielgus, Lietuvos skautai pasiskundė suvažiavimo vyriausybei. Ir kas iš to išėjo? Vyriausybė privertė lenkų skautus lietuvius viešai atsigrašyti, ką jie ir padarė.

Tai dar vienas begaliniai negražus „proše panų“ elgėsis. Tai dar vieną sykį jie iškūso savo ilgą nosį ten, kur nepriklausomai ir per ja atinkamai gavo. Prie to, viso pasaulio skautų atstovai pamatė, kad lenkai Vilniaus, kurį yra smurtu užgriebe, nemano išsivadėti. Šis įvykis pakelia lietuvių moralę ir mums reikia žinoti, kad del Vilniaus vadavimo turime gyvai budėti.

J. V. KONSTITUCIJA

Šiemet Jungt. Valstijos pradėjo minėti konstitucijos įsteigimo 150 metines sukaktuves. Krašto konstitucinis seimas įvyko birželio 14 d., 1787 m., Philadelphia, Pa. Konstitucijos reikalas svarstyta iki rugsėjo 17 d., tu pačių metų. Vėliau seimas konstituciją pasirašė ir ji pasiūta kongresui. Konstitucija vis tik dar negalėjo veikti, nes dar nebuvo du trečdaliai valstijų užgęre. Birželio 21 d., 1788 m. konstitucija užgęrė New Hampshire valstija. Tuo konstitucija tapo dalimi šio krašto įstatymų. Augščiausias Teismas, tačiau, aiškina, kad Jungt. Valstijų valdžia prasidėjusi su kovo 4 diena, 1789 metų.

Kad visa tai kruvon apėmus ir paminėjus, Jungt. Valstijose konstitucijos ir sykiu valdžios įsteigimui pradėta minėti šiais metais ir tės iski 1939 metų. Paminėjimas bus įvairaus pobūdžio, nes kiekvienas miestas pasirinks sau tinkamiausia. Į paminėjimus bus kviečiama visos šiame krašte gyvenančios fautybės. Kai kur jau dabar minėjimas eina. Į tuos minėjimus kviečiama ir lietuviai ir kur tik yra pakviesti, ima dalyvumą. Tai labai gerai. Šiame svarbiame atsitikime ir mums tenka pasirodyti, nes ir šio krašto kurime, vienai ar kitaip, esame prisidėję. Kur apie dalyvumą lietuviai dar abejoja, reiktų tą mintį mesti į šalį ir sulig geriausiai išgalų dalyvauti. Tokios progos juk nevisuomet pasitaiko. O jose dalyvavimas yra svarbus. Patariame visų kolonijų lietuviams tuose minėjimuose skaitlingai dalyvauti.

ŽMONIŲ SVEIKATA

Šį skyrių veda DR. P. Z. ZALATORIS, 182r So. Halsted St., Chicago, Ill.

Visus šiam skyriui skiriamus rašinius reikia siųsti stačiai skyriaus vedėjui, ėionai paduotu antrašu.

VENERINĖS LIGOS.

Rašo DR. A. MONTVIDAS.

Neparanku laikrašty kaibėti apie venerines ligas. Šį tą visgi galima pasakyti kad ir kuklioj formoj. Ypač dabar yra tinkamas momentas, kada laikraščiai tiek daug rašo apie valdžios ir privatinų įstaigų pastangas naikinti sifilį ir gonorėją. Federalė viešosios sveikatos tarnyba suskato šiuo reikalu rupintis. Daugely valstijų įstatymai reikalauja, kad daktarai ir laboratorijos raportuotų apsirgimus venerinėmis ligomis. Kelios valstijos turi patvarkymus, kad prieš susituokiant jaunikis ir nuotaka pristatytų liudymus, jog jiedu neturi lytinių ligų. Šiemet tokių valstijų skaitlius už šį patvarkymą. Visur vedama propaganda už šį patvarkymą. Išrodo, kad neužilgo jis bus vykdomas visoj Amerikoje. Tiesa, ne ką galima bus juo atsiekti, tačiau vien tik pastangos ka nors daryti rodo, kad venerinės ligos yra praplitusios ir sudaro rimtą pavojų. Bandoma užbėgti joms už akių, sustabdyti jų plėtojimąsi.

Tų venerinių ligų skaitlius visai mažas ir, galima sakyti, tik viena yra dikčiai pavojinga. Tai sifilis. Jis daro tokį kuno ardyką, kokio nedaro nė viena liga. Jis užklumpa odą, nervus, smegenis, kremzles, širdį, kraujagysles ir bile kurį organą arba bile kuriuos kuno audinius. Nuo jo gali įvykti arterijų sukietėjimas, augštas kraujo spaudimas, apoplekija, cirkuliacijos pakrikimas, smegenų minkštėjimas, gomatos (tumoriai) smegenyse, beprotėbė ir paralyžas. Viso laikraščio neužtektų aprašymui tų visų eibių, kokias gali padaryti sifilis. Ir kas syki jį gauna, tas be daktaro neprivalo pasilikti per visą savo amžių. Laikais ligonis gydomas intensyviai, protarpiais jis paleidžiamas būti be gydymo. Vartojami arseniko, gyvsidabrio ir bis-

muto junginiai šios ligos mušimui. Pakartotinau tyrinėjamas liginio kraujas ir stuburo skys-tis. Kuomet ir neigiami daviniai, visgi gydymas tęsiamas, nes neva dingusi liga dažnai ir vėl pasireiškia. Nė vienas sąžiningas daktaras nedrįs liginiai pasakyti: „Esi pilnai išgydytas“. Nė vienas liginis, kuris syki apskirė sifilui, neturi tikėtis, kad jis nuo gydymo pilnai pasveiko. Gydymas jam daug gelbsti, kai kada ant visados ligą pašalina, bet metas po meto reikia patikrinti. Nervų sifilis gydomas ir vais-tais ir karščio sukilimu kune proteinų įšvirkš-timu bei elektros pagelba, ir apkrėtimu drugio liga.

Gonorėja yra tik menkiekis prieš sifilį, tačiau ja apskirecia labai didelis žmonių skaitlius. Vyrai dažniau negu moterys. Sakoma, kad bent 80% Amerikos vyrų neįsvengia šios ligos. Negydomi arba prastai gydomi, jie gauna komplikacijų: gali susiaurėti šlapinimo kanalas, galima gauti puslės ir lytinių liaukų įdegimą, galima gauti reumatizmą ir akių ligą. Pas moteris tolopijaus dudelės gali imti puliuoti ir žymi ir pavojinga operacija pasidaro reikalinga.

Gonorėja pasiduoda gydymui ir didžioji liginų dalis jos nusikrato į keletą savaičių. Surandami vis naujesni vaistai ir budai, kaip lengviau ir greičiau ją pašalinti. Jeigu ilgesni tyrinėjimai parodys, kad Dr. Colston iš John Hopkins liginės pasisekimai su sulfanilamidu yra tikrai sekmingi, tai gonorėja pasidarys re-tenybe.

KLAIDOS ATITAIŠYMAS. — „Tėvynės“ No. 35, šiame skyriuje, tilpo straipsnis „Kraujo Bėgimas iš Plaučių“ ir buvo pažymėta, kad tą straipsnį parašė Dr. I. Makar. Tikrenybėje, tas straipsnis parašytas Dr. P. Z. Zalatorius. Šiuo klaidą atitaisome.

Gyvenimo Drama

Giliai slaptamam žmogaus širdies teatre vaikščioja komedija ir tragedija; ir viltis ir baimė, pasitenkinimas ir avantiura, neapykanta ir meilė ten iškilmingai ir ramiai žingsniuoja.

Toje tamsioje arenoje anapus mūsų sielos užlaidos mes sportaujame lyg kudikiui, džiaugiamės gyvuliškomis scenomis, arba vaidinam savo rolę kaip žmonės.

Šydas, nuimtas nuo pirmutinės tamsos. Mes stovime ir beprotiška žiurime į spindėjimą, arba gludžiai pildome savo novelę rolę. Neuzilgo spindėjimas tamsėja ir mūsų dramelė užbaigta — interliudija atliakta tarp dviejų misterijų: keista tarp dviejų interliudija, pavadinta „Gyvenimu“.

Užpakaly žibancio samonės proskenionio, belaikinė drama tesiasi, daugelio aš maskaradas, kad kiekvienas aš yra. Kiekvienas užsidėjęs nudažytą kaukę ir kalbas įvairiais žodžiais, ką įvykis moko.

Mes esame vaidylos ir žiurėtojai. Vienas iš mūsų vaidina išrimtingojo ar kvailio, didvyrio ar nenaudėlio rolę, kadangi mūsų kiti aš žiuri pakantriai, apilauduoja ar išjuokia ar rustauja.

Šito slaptingo proto išorė, kur mes nematomi darome repeticijas, mokomės savo roles, gludi didis pasaulio teatras, kur vyrai ir moterys yra vaidylos. Žemės plačioj platformoje mes vaidiname — paskirstyti dideliam mūsų laikų spektakly, nerangus lyg leliukės. Bet mes žinome, kad esame žmonės.

Nuo pat užgimimo mes vaidiname — krutame scenoje. Komplikoto plano dalis mums paskyrė kiti; ir visgi, kuno rėmuos, mūsų roles interpretacija yra tik mūsų pačių. Vaidinys gali būti kilnus ar bevertingas, bet vaidinimas mus laukia. Mes

Knyga Apie Muziką

Pasikalbėjimas su Komp. J. Žilevičium.

Nepersenai man teko garbės susitikti ir artimiau susipažinti su komp. J. Žilevičium. Kiek pasikalbėjus, teko patirti, kad komp. Žilevičius yra neapsakomai energingas ir nenulstantis muzikos veikėjas.

Kasmet p. Žilevičius vis ką naujo sumano muzikos dirvoj. Šiemet jis ruošia muzikų menininkų biografijos knygą. Ištikrųjų prie tokio kraūaus darbo prisidės didelis skaičius muzikų iš įvairių Amerikos kolonijų, pateikdami praicitės muzikos veikimą ir darbuote.

Taip pat bus daugumos menininkų asmeniškis muzikos biografijos daviniai. Tai tikrai bus įdomu pasiskaityti ir toks graūus komp. J. Žilevičiaus sumanymas ir pasirizėjimas suteiks progos Amerikos muzikams geriau susipažinti vieni su kitais ir daugiau įsitikins, kad muzika yra dalis lietuvių kultūros.

Komp. J. Žilevičius yra buvęs direktorium muzikos konservatorijos Klaipėdoje. Jis nenulista rašydamas muziką dainoms. Jis vis ką naujo ir nau-dingo sumano.

Aš manau, kad kožnam muzikui bus įdomu prisidėti prie šio graūaus komp. Žilevičiaus darbo. Tik reiktų kreiptis prie kompozitoriaus Žilevičiaus, o jis suteiks visas informacijas reikale muzikų menininkų biografijos rinkimo.

Mes dažnai skaitome svetimtaučių vadinamose magazinuose apie jų muzikas, dainininkus ir jų biografijas. Todėl mes kartais daugiau žinome apie juos, negu apie suausius, lietuvius.

Todėl bus šimtą syk įdomiau susipažinti su lietuvių muzikų biografijomis, o mes busime didžiai dėkingi kompozitorium mes nebutume paskirstyti, mes turime vaidinti drąsia ir kilnia širdimi.

V. J. B.

Agota Voketaitienė.

Laiškai iš Lietuvos

(Mūsų įgalioto korespondento)

4.

APIE NAUJAS LIETUVOS KNYGAS.

Negalima nenurodyti į Lietuvos knygos pigumą, sulgytinus ją su užsienio, ypač vakarų Europoje, leidžiamų knygų kainomis. Knygos pigumas, aišku, labai skaudžiai atsiliepia į rašytojų arba vertėjų būklę, bet ne ką tepadarysi: kol kas dar mūsų plunksnos darbininkai skursta.

Lietuvos knyga atpigo pokariniams laikais prasidėjęs dumpingas rusiškų knygų, dau gausiai verstinės literatos, ėjusios į Lietuvą iš kaimyniškų valstybių, kur rusai emigrantai leido ir dabar dar leidžia nemaža knygelių po 2 litu, po 3 litus. Neatsisako ir Lietuvoje vienas kitas nuo rusiškos knygos, — pateisinti mokančius rusiškai tuo, kad musiško knyga dar nepajėgė patenkinti visas gyvenimo sritis ir visų žmonių reikalavimus. Jaunoji karta rusų kalbos beveik ir nemoka — kad tenkinus jos reikalavimus ir neišėjus iš primesto jau mums pigumo ribų, atpigo ir Lietuvos knyga. Paprastai leidėjai nustato, vidutiniškai imant, 1 litą už 100 puslapių. Tokiu būdu 300 puslapių knyga čia kaštuoja 3 lit. Amerikos pinigais šios dienos kursu išeinama apie 50 centų — tai šiaip sau priešpiečių vidutiniško brangumo restorane kainą!

Tuo knygos pigumu turėtų pasinaudoti užsienio lietuviai ir numestiniai skatikais papildyti savo bibliotekas.

Kiek gali Lietuvoje uždirbti autoriai ir vertėjai? Autoriams už originalius raštus mokama, einant susitarimu, nuo 15% ligi 25% nuo knygos bruto kainos. Vertėjas paprastai gauna tiksliai 10% nuo bruto kainos. Pavyzdžiui, 3-jų litų knyga, kurios tiražas yra 2,000, autorius gali duoti nuo 900 ligi 1,500 litų, arba nuo 150 ligi 250 dol. Vertėjas gali gauti tik 600 lit., arba apie 100 dol. Praktiškai žiurint, matome, kad plunksnos darbas yra visai „ubagiškai“ apmokamas. 300 puslapių knygai žmoniškai parašyti reikia bent 4 mėnesių. Gaunant už tokį darbą 150 ligi 250 dol., išeina apie 37 ligi 62 dol. per mėnesį. Tai tiek tenka autoriui. Vertėjui, sakysime, reiktų 3-jų mėnesių tokiai knygai išversti, perrašyti ir sukoreguoti; jis už tą darbą gali gauti 600 lit., apie 100 dol., po 33 dol. per mėnesį. Na, ar ne tiek uždirba kur nors pečkūrys kėpykloje, arba besimokąs kriaučiukas, arba plaukų kirpėjas, kuriems nereikia tinkamo literatūrinio pasirušimo, kurių darbas ir gyvenimas nereikalauja tokių kultūrinės aplinkumos išlaidų, kurių negali išvengti plunksnos darbininkas.

Jei lietuviškos knygos tiražas būtų didesnis, tai ir rašytojams būtų geriau. Dabar reta kuri knyga peršoka 2,000 ar 3,000 ekz. tiražą. Kalta čia skaitančioji visuomenė Lietuvoje. Ji taip negausinga, kad reikia stebėtis. Didelio pagėmių lietuviškai knygai šiandien nerodoma, o ar senai buvo tie laikai, kada su lietuviška knyga tekdavo slapstytis nuo rusų žandarų? Tuomet ją grobė, nesibijojo kalėjimo ir Sibiro. Kai ta pati knyga nebedraudžiama, jos nebeieškoma. Šiandien retai kur feuzėis inteligento namuose knygų lentyną, o spinta su knygomis dar didesnę retenybę. Šiandien vakaruose žmogų atitraukia nuo knygų automobiliai, radio, kinas,

futbolas. Tas pats ir Lietuvoje. Kaip danguje, taip ir ant žemės.

Del menko rašytojams atlyginimo negalima kaltinti leidyklų. Leidėjai dažnai nusiskundžia, kad retą knygą jie parduoda visą laidą. Pasilieka jos lentynose. Dulkėms, pelėms. Butų, sako leidėjai, didesnis tiražas, geriau būtų atlyginami ir plunksnos darbininkai... Tiražas galėtų pakilti, jei mūsų užsienio broliai akyliau susidomėtų Lietuvos knyga ir, kiek galėdami, paremtų ją. Šitai galėtų jie padaryti, jei jų Susivienijimai ir kitos organizacijos steigtų savo skyrius-kuopose knygynėlius ir laikas nuo laiko imtų jiems knygų iš Lietuvos. Man atrodo, kad ir šiaip lietuvių šviesuomenė užsienio, susipažinusi su Lietuvos knyga, panorėtų papildyti savo bibliotekas naujais leidiniais.

Norėdamas padėti susipažinti su naujais Lietuvos knygų leidiniais, pasirūžau informuoti užsienio lietuvių spaudą. Šiuo atveju rašau dabar apie vasaros mėnesiais išėjusias Spaudos Fondo knygas, kurių ne viena turėtų sudominti užsieniečius.

1. — LOTI VEDYBOS, egzotiškas romanas, parašė Pierre Loti, iš originalo vertė L. Vikselė. Spaudos Fondas. 1937 m., 237 pusl. Kaina 3 litai.

Pierre Loti (1850—1925 m.) — francųzų novelistas, jo tikras vardas buvo Louis Marie Julien Viaud. Budamas laivyno jurininku, 1879 metais jau išleido savo pirmą romaną „AZI YADE“. Garbės jis pasiekė savo gražiu kuriniu, išėjusiu 1880 metais antrašte „RARA-HU“, kurs 1882 metais buvo perspausdintas kita antrašte, butent „LE MARRIAGE DE LOTI“ — tai ir yra šis mūsų kalba Vikselės verstas darbas „LOTI VEDYBOS“.

Pierre Loti yra augstai statomas 19-jo amžiaus literatūroje. 1891 metais jis buvo išrinktas Academie Francaise nariu. Yra kelios jo biografijos, viena yra ir anglų kalba, ją parašė 1926 metais Edmund d'Auvergne.

Knyga, apie kurią kalbu, buvo autoriaus dedikuota garsiai francųzų scenos artistei Sarah Bernhardt. Dedikacijos pabigoje autorius gražiai ir kukliai sako: „Autorius buvo labai jausnas, kai parašė šią knygą. Jis dėdą ją prie Jusų kojų, Ponia, ir prašo Jus labai didžio, didžio atleidimo...“

Romanui temą davė Tahiti salos maori gyventojų gyvenimas. Veikiantie asmenys Harry Grantas ir Plunketas tabitičių merginų praminti gėlių vardais Remuna ir Loti. Tai yra graži dienoraščio ir susirašinėjimų fantazija, nukelianti skaitytoją į nežinomą ir gražų pasaulį, verčiantį laikinai užmiršti savo kasdieninio pilko gyvenimo tikrovę. Stilius gražus, vertimas sklandus. Koks malonus bandymas atpasakoti polineziečių nakties vaizdą:

„...ar galima surasti francųzų kalboje žodžių, kuriais būtų galima aprašyti polineziečių naktį, šiuos liudnus gamtos garsus, šiuos milžiniškus skarzdžius miškus, šitą Okeanijos beribę vienatvę, šias girias, pilnas švilpėsio ir keisto šlamėsio, gyvenamas dvasių, kur Okeanijos legendų Toupapahou, mėlynais veidais, aštriais dantimis ir suveltis plaukais, laksto po miškus graudžiai vaitodami?“

Knyga iliustruota dailininko J. G. Domergue spalvuotomis iliustracijomis.

2. — ISRADEJŲ NUOTYKIAI. Parašė Aleksandras Ivič. Iš rusų kalbos laisvai vertė Kazys Dobilis. Spaudos Fondas. 1937 m., 102 pusl. Kaina 1 lit. 50 ct.

Labai įdomi jauniems ir suaugusiems žmonėms knygelė, kurią sudaro penkios dalys: 1) Kada išrastas garlaisis? 2) Knygų spausdinimas; 3) Garvežis praskina sau kelią; 4) Žmonės mokosi skraidyti; 5) Ateitis.

Man atrodo įdomiausi du skyriai — apie knygą ir apie ateitį. Skyriuje apie knygą ir jos spausdinimą sužinome tokius dalykus: brangi biblioteka, pirkliai ir raštingumas, ir štai atsiranda knyga, plyta ir knyga, raidės-antspaudas, spausdinamosios lentos, knygos be-turėiams, ką gi Gutenbergas išrado? Atiduok man savo išradimą. Įdomūs knygos ir spausdinti istorijos dalykai, atpasakoti lengva, populiaria kalba ir vaizdingai. Čia norisi suminėti nors vieną faktą, kurio iš kitų šaltinių ir nežinojome:

„...Mainco mieste, kuriame buvo spaudos išradėjas Gutenbergas, du augsti dvasiškiei, arkivyskupai, kovoję vienas su

Amerikos žemdirbystė

žemės klausimas, kuris egzistuoja daugybėje Europos šalių, beveik nežinomas Amerikoje. Amerikos ukinkai turi daug svarbių problemų, bet tos problemos nėra žemės ploto problemos. Jungt. Valstijose žemės netruksta, pritekiausi nesiranda, ir Europos šauksmas „daugiau žemės“ — žemės darbininkams negirdėtas šioje šaly. Ukio turtas, delei atvykimo daugiau ukinkų, visai nemapsausdintas kita antrašte, butent „LE MARRIAGE DE LOTI“ — tai ir yra šis mūsų kalba Vikselės verstas darbas „LOTI VEDYBOS“.

Jungt. Valstijų žemės plotas buvo tas pats nuo 1860 m. — truputį suvirš 1,903,000,000 akrų. 1860 m. ukinkai valdė 407,000,000 akrų. Ukų žemės padidėjo nuo 1900 m. 414,500,000 akrų iki 955,900,000 akrų 1920 m. Padidėjimas jėmė apdirbtą ir neapdirbtą žemę.

Amerikos ukų skaitlius padidėjo net 8.3% tarpe 1930 m. ir 1935 m. su padidėjimu ukio gyventojų skaitliu iš 1,355,557 asmenų, raportuoja United States Census of Agriculture.

Skaitlius ir Didumas Ukų. Bendrai imant, 1870 m. kiekvienas ukis turėjo 153.2 akrų žemės; 1900 m. — 146.2 akurus ir 1920 m. — 148.2 akurus. Iš 6,448,343 ukų 1920 m. tiksliai 41,882 ukiai turėjo mažiau, negu 3 akurus žemės, ir tik 47,276 ukiai turėjo 1,000 akrų arba daugiau, kadangi vidutinis ukis susidėjo iš nuo 100 iki 174 akrų, kurie skaitėsi augščiausios rusies ukiais.

Sausio 1 d., 1936 m. jau buvo 6,812,350 ukų Jungt. Valstijose, kurie užėmė net 1,054,515,000 akrų žemės. Paprastas didumas amerikoniško ukio buvo 154 akrai ir vidutinis žemės vertingumas buvo \$4,823, o akro vertė \$3.16. 3,210,224 Amerikos ukinkai buvo savininkai savo ukų, 688,867 iš dalies savininkai, 48,104 užveždėtojai ir 2,865,155 arba 42% viso skaitliaus buvo nuomininkai.

Du trečdaliai padidėjimo ukų skaitliu buvo mažesniuose ukuose, nuo 3 iki 19 akrų,

kitu. Tais laikais arkivyskupai turėjo ir pasaulinę valdžią. Savo mieste jie tvarkėsi, kaip tinkami. Tarp savęs arkivyskupai kovoję ne vien žodžiais, bet ir ginklais. Kiekvienas turėjo savo kariuomenę.

„Gutenbergas ėmė spausdinti lapelius, kuriuose grynė vieno arkivyskupą ir stengėsi jį jopuse patraukti miesto gyventojus.

„Fustas, kuris valdė Gutenbergą tipografiją, grynė antrąjį. Laimėjo tas, kurį rėmė Gutenbergas. Fusto tipografiją su naikino, o Gutenbergą apdovanojo: jis gavo teisę valgyti pietus iš arkivyskupo virtuvės. Pridėjo dar ir priedo: kiekvienais metais naujus drabužius, du šimtus saikų grubų ir du vežimus vyno... Va, atlyginimas, kurį už savo išradimą gavo Gutenbergas... daugelis žmonių už didžiausius savo išradimus ir tiek negavo...“

Paskutinis skyrius liečia ateitį. O kas nenorėtų aspėti, kokias bus žmonijos ateitis? Čia kalbama apie tokius dalykus: kas reikia išrasti, baltųj anglis, uždarytoji jura, potvinis su apitniasriu, vėjas, saulė, pakinkytas ugnikalnis.

Knyga gali sudominti kiekvieną ne-specialistą kai kuriais technikos pažangos klausimais. (Daugiau bus)

ukų arba prie nežemdirbiškų užsiėmimų.

Ukininkų šeimynų nariai vis atlieka didžiumą darbo Amerikos ukuose, pagal agrikultūros cenzo. Sivirš 95% visų ukų — arba 6,488,846 — raportuoja, kad šeimynos atlieka ukų darbą, kuomet tik 14% arba 967,583 ukiai samdo darbininkus. Apie 968,000 žmonių dirba ukuose už algas. Didžiausias skaitlius agrikultūriškų darbininkų buvo sekanciose valstijose: California, Georgia, Iowa, New York, Pennsylvania ir Wisconsin. FLIS.

Naujoji Lietuva

Nebegaliu pažinti veido, Nebegaliu suprasti tavęs, Nauja būtis užskleides Ir žemę ir erdves.

Eina per miestus, kaimus, Pro pamieškes laukų Ir, rodos, viskas alimina Gyvenimu nauju.

Ilgu, graudu ir linksma, — Suvirpa rankos pamažu. O kur viršunės linksnės Miškų ir sodžiaus aržuolų?

Nauji laikai viską išgriovė, Išrovė su šaknim. O, rods, tą senąją šventovę — Tą Lietuvą apimt.

O kaip gi atsiskirti, Jei ji širdy gyva. Neverkit lušnos, pirtys, Neverk, senoji Lietuva.

O stogų samanų žalia idilė, Lyg pasaka rami, Kairišnė už žiedus lelijų, Kai miršta verkdami.

Sugniužo tyliai, sutruškėjo Be aimanos gilios, O stogais verkia vėjas, O verkia veido Lietuvos.

O verkia vardo išdainuoto Prie židinio skurdaus. Klevais sodybų garbanotų, Ir kenčiančio žmogaus.

Tas kietus geležis ir plienas Taip slegia įkyriai. Laukuose išmirė purienos, Darželiuose žiedai.

Sutręšo inkilą viršunėse, Ir kvapnūs aviliai. Nulinko graudumu žiedai bijunų Varnėnai švilpauja gailiai.

Et, parymoki su smutkeliais — Jų liko nebe daug. Neverk, kad miestai murais kelias — Su jais dvasia keliauk.

Keliauk per naująją gadynę Su ramsčių praeties. Pro šimamečius žvaigždė aušrinė Tau kelmė amžiais švies.

Kazys Žirgulis. MODERNISKA LIGONINĖ ŠIAULIUOSE.

Kilus šumanymsi statyti Kaune universiteto klinikas, Raudonasis Kryžius darė žygių, kad tų klinikų statyba būtų atiduota Raudonajam Kryžiui. Tačiau klinikas statyti pasiėmė medicinos fakultetas. Raudonasis Kryžius nuo savo sumanymsi statyti ligoninę neatsisako ir dabar pradėjo rupestingas derybas su šiaulių miesto burmistru Raudonass Kryžius, jei tik savivaldybė kiek prisidės, Šiauliuose pastatys modernišką 200 lovų ligoninę. Ji aptarnautų visą Šiaurės Lietuvą. Kiek teko patirti, derybos vyksta sklandžiai. Netrukus šis klausimas bus patiekias miesto tarybai ir jeigu taryba pritaras, tai netrukus Šiauliuose bus pradėta statyti moderniška ligoninė, Statyba kaštuosianti apie 2 milijonus litų.

GYVENIMO Ruožai

Rašo A. B. STRIMAITIS

KADA ŽMOGUS PRADEDA GYVENTI?

I.

I šį klausimą devyniasdešimts devyni iš šimto, be jokio svarstymo, atsakys, kad kiekvieno gyvo sutvėrimo gyvenimas prasideda nuo tos minutės, kada jis užgema. Tik vienas nuosimtis bus kitokios nuo monės, nes tie žmonės, kurie gyvena ne sau, bet kitiems, su-pranta, kad žmogus gali būti naudingas tik tuomet, kai pereina per tam tikrą gyvenimo mokyklą, kol išlaiko kvotimus ir gauna diplomą. Kaip ilgai laiko ima pereiti tam tikrus kursus, tas periodas nėra tam tikromis skaitlinėmis nustatytas.

Vaikas, įžengdamas septintų metų amžių eina į praktišką pradinę mokyklą. Vienas baigia kolegiją, sulaukęs 18 metų, kitas — gi net 26 metų amžiaus. Baigęs ir gavęs laipsnį savo mokslo, jis prirengtas gyvenimui, stoja darban savo profesijos srity. Vadinasi, jis pradeda gyventi. Jei toks jaunas profesionalas neapsiveda ir visuomeniniuose darbuose nedalyvauja bei savo protu visuomenei nieko nesutveria — vadinasi, jis gyvena vien tik sau, visuomenė, net ir pavienis koks nors asmuo jokios naudos iš jo neturi. Taj net gaila, kad toks profesionalas gyvenime maišosi kaip skuja tarpe obuolių. Jei jis apsideva, jau visai kitas klausimas: jis pradeda gyventi, nes užsideva sau žmogaus pareigas, auklėja šeimą, iš kurios yra progų užauginti žmonijai genijus, talentuosius rašytojus, skulptorius, inžinierius, artistas. Tad nors jis tiesioginiai pats žmonijai nieko gero nepadarė, bet jo gyvenime buvimu žmonijai gali ko gero suteikti.

Nevisi mūsų baigusieji mokslus, išėję į gyvenimą yra saumyliai, kad gyventų tik sau. Yra ir tokių, kurie stojas ant savo kojų ir tuojau pradeda rodyti vaisius savo truso nuo pat pradžių. Yra daugelis tokių, kurie nors iš kart bėna užsidarę nuo žmonių, o ypatingai savo žmonių lietuvių, padirbėję keletą metų, sutapę kiek pražiai gyvenimo, išeina į žmones ir pradeda darbuotis visuomenės naudai. Vadinasi, jis pradeda gyventi ir varo savo vagą iki galui.

II.

Keletą metų atgal, vienas gabus moksleivis savo dezertacijoms parašė knygą, kuri vėliau išspausdinta sukėlė sensacijų literatūroje. Knyga buvo užvardinta: „Gyvenimas prasideda po keturiasdesimts metų“.

Neapersenai man teko skaityti

IŠTEIGS AUGSTĄJĄ TECHNIKOS MOKYKLĄ.

KAUNAS. — Šiuo metu Lietuvoje veikia kelios augstosios mokyklos, kurios aukštą įvairių šakų specialistus. Liepos mėnesio draugija Lietuvos inžinierių draugija įteikė vyriausybei tam tikrą raštą, kuriame išdėstė reikalą steigti Lietuvoje augstąją technikos mokyklą. Šią mokyklą rašte prašoma kaip galima greičiau įsteigti. Mat, Lietuvoje šiuo metu yra tik 400 inžinierių, tuo tarpu kai reiktų dar tiek pat. Lietuvos vyriausybė į šį raštą žiurinti palankiai.

ti viename moksliskam žurnale straipsnis toje pat temoje: „Gyvenimas prasideda po penkiasdesimts metų amžiaus“. 1934 metais New Yorko viename teatre buvo perstatomas veikalas per ištisą sezoną „Keturiasdesimts penkių, pradadam gyventi“. Dr. Townsend, iš California, skelbdamas savo planą, kad kiekvienas, sulaukęs 60 metų amžiaus, privalo gauti pensiją \$200 mėnesiui, ir kad žmogus, sulaukęs to amžiaus, galėtų pradėti gyventi. Jis sako, kad žmogus iki 60 metų amžiaus privalo dirbti, o kuomet žmogus yra užimtas kasdieniniu darbu, tai neturi laiko gyventi ir delto tik 60 metų amžiaus gali pradėti gyventi, jei jo gyvenimas bus aprūpintas iš jaunų dienų.

Prisiskaitę įvairių nuomonių ir šiaip prisiklausę iš įvairių žmonių bei pats sulaukęs virš 60 metų amžiaus, ir aš noriu išreikšti savo nuomonę, kada mes pradėdame gyventi. Ir štai: mano supratimu žmogus — moteris ar vyras — sulaukęs 60 metų amžiaus, pereina į antraeilį gyvenimo sluoksnį. Nors yra daugelis žmonių, kurie, sulaukę minėto amžiaus, suvaidina gyvenime didelę rolę, bet tai tik išimtinuose atsitikimuose. Abėkai imant, 60 metų sulaukusieji bėna išstumiami iš savo pozicijų ir, noroms nenoroms, turi užleisti savo vietas jaunesnįjais kartai.

Amerikos visuomenės opinija senai nusistatė, kad žmogus, sulaukęs 40 m., jau mažai turi tveriamosios jėgos, kaip fizinės taip ir protinės. Mat, gyvenimas Amerikoje eina progreso plačiu keliu, kaip visuos nešamas, tai žmogus, sulaukęs vos 40 m. bėna pačiam dar gerume, o jaunoji karta sako, kad šitie žmonės nesikištų į viešojo gyvenimo reikalus, tai kur kas būtų galima lengviau ir greičiau eiti prie progreso. Mat, užpakaly to amžiaus iškilusi jaunoji karta, suvis nieko nepaisydama, viską varu vartoti pirmyn. Tai ir 40 metų žmogus jau paista greičiau ir su jaunuoliu negali lenktyniuoti.

Nuo 1929 metų, kuomet pasireikė depresija, viskas visame pasauly pradėjo apstipoti: dirbtuvių ratai netaip greit sukasi, o didelį daugumą visiškausti sustojo; ašys netepamos su rudijo, kelnų kišeniai ilgiau laiko, nes netaip dažnai reikia kišti ranką į tusciją kišenių. Tai dabar ir senesnio amžiaus žmonės pripažįstami, atiduodama jiems pagarbą už tą, ką jie yra davę civilizacijai.

Dabar atsipeikėjo iš tų svajonių, kad paukščio sparnais skrisdami apie pasaulį į svetimias planetas nenuskrisime: aptikę visą pasaulį, visvien į tą pačią vietą turėsime sugrįžti, iš kurios pakilome. Sakau, mūsų jaunimas, pasižiūrėjęs, kad ir jis gali pasenti, pradėjo ir mums skirti vietą gyvenime.

Tą sakydams, turiu omeny mūsų visą išeiviją iš Lietuvos, o ypatingai Amerikos lietuvius. Pirmiausiai Lietuvos jaunoji respublika, atgavusi nepriklausomybę, mūs visai ir nepastebėjo, kad mes, terčialis tautos, esam gyvi; ne tik gyvi, bet begalo daug prisidėję prie atgavimo Lietuvai nepriklausomybės, o dabar jau ir organizacijos atsirado su tikslais mas net kultūriniai; mediagiainiai parenti. Moraliai mes Lietuvos liaudies akyse tik dabar pradėdame gyventi.

(Daugiau bus)

Argentinos Lietuvių Gyvenimo Bruožai

Rašo Andrius Jakubauskas.

(Tąsa iš „Tėv.“ No. 35)

II.

Tautiniai Kultūriniai Veikimai.

Argentinos lietuvių tautiniai kultūriniai veikimai nėra tiek augštai pakilę, kaip pas brolius šiauriečius, bet negalima sakyti, kad kultūrinis darbas apmiręs ir nieko neveikiama. Palyginus, mūsų kolonija dar jaunutė, vos trys dešimtmetį kaip dirba kultūrinę darbą, tačiau galime ir mes pasididžiuoti. Pažvelgus į kultūrinio darbo raidą, atrodo, kad jis net ir labai sparčiai vystosi. Paimkime meną. Menas pilna to žodžio prasme nėra plečiamas, bet kai kurios šakos sparčiai auga.

Dainos.

Dar visai netolimoje praeity Argentinos lietuviams daina buvo žinoma tik tiek, kiek ją galėjo išgirsti susirinkę pas savo draugus ar gimines prie stikliko. Dabar jau turime kelis choros. Štai: A. L. Balsos choras, vadovaujamas J. Zveļionio; Šv. Cicilijos choras, vedamas V. Rimavičiaus; Liaudies Teatro choras, vedamas Sutkaus. Be to, yra gabių dainininkų solistų. Iš jų pažymėtini: A. Šimaitis — tenoras, Spirgevičius taipgi tenoras, L. Andrijauskaitė-Grišionė, Orlovas ten. ir kit. Visi jie pripuolamai studiuoja vietos konservatorijoje.

Baletas.

Trys jaunuoliai: Genė Paulauskaitė, Olga Šimaitytė ir Enrikas Černiauskas — tai busimos žvaigždės. Dar trumpas laikas, kai studiuoja vietinėj baletas mokykloje, bet savo meniskais gabumais stebina žiurovus. Jų naujai organizacijų ir spaudos įžymis buvo surengtas 3—VII—37 vakaras. Tą pelną lygionis dalimis (po 95p.) įteikė jų tėveliams, kolbami jaunuolių mokslinimui. Tie gabūs jaunuoliai, gavę visuomenės paramą, galės su didesniu ržtumu tęsti mokslą ir prie to kitus paskatins. Mes neturime tokio galingo Susivienijimo, kaip broliai šiauriečiai, kad padėtų einantiems mokslą, tai nors bendromis įžymis padedame. Tai kilnus ir gražus darbas!

Apert šių jaunuolių, yra ir daugiau pradedančių mokyti baletą-šokimo. Nuo praeity metų dar veikia plastikų trupė, vadovaujama Trajckaitės, kurį suorganiza „A. L. Balsos“ redakcija.

Vaidyba.

Po keleto metų įtempto darbo pasižymėjo scenos darbe: D-jos „Lietuva“ teatras „Viltis“, vadovaujamas Elenos Vilčinskaitės-Ryselienės; „Liaudies Teatras“, vadovaujamas Kanaversko; prie katalikiškų organizacijų „Vaidintojų Buretis“, vadovaujamas čiagimio lietuviu Z. Juknevičiaus. Susivienijimas Lietuvių Argentinoje, pastaraisiais metais nusilpnėjęs veikimui, gerų scenos darbų neturėjo. Praeity metų „Jury, buvusio pirm. Grigaičio iniciatyva ir šiuos žodžius rašančio pastangomis, suorganizuota vaidintojų būrelis, vadovaujamas Kazio Veličkos, kuris sekmingai tęsia savo darbą.

Žodis Apie Organizacijas.

Organizacinis progresas, galima sakyti, vos pastebimas. Organizacijų daug gimė ir mirė ir dar gimsta. Vardų figu-

ruoja daugybė. Bet... paėmus visas į krūvą vargiai sudarys tukstantį narių! Kas kaltas? Kurie seka Argentinos lietuvių spaudą, kiekvienas iš ši klausimą atsakys, kad mūsų kolonijoje įsivyravusios intrigos nelėdžia progresuoti organizacijoms. Stoka vienybės, pavydas, troškimas būti vadais, savygarba, rietenos, principų aiškinių — patys didžiausi progresą stabdžiai. Kol to visko nepašalinis, kol vyraus tas nelėmtas „aš“ — vargiai ką gero pasieksime.

Tik pašvelgkime į organizacijų progresą, arba geriau pasakius, — regresą. Susivienijimas Lietuvių Argentinoje per daugelį metų iš to neskaityto narių skaičiaus sutalpė keletą tukstančių pesų, kad galėtų ištiktiems nelaimė nariams padėti. Neturėdami gerai išlavintų veikėjų, kiek kuris pajėgė dirbo, stengėsi pagal savo didumą, matos nemažai nudirbtų darbų. Vien tik nariams pašel- greso ligoje išmokėta virš 7,000 pesų. Jau turėjo virš 100 narių. Ir štai atsiranda „Lietuvių Namai“. Susivienijimas, kaip vienybės mylėtojas, prisideda prie tų, kalbamų namų ir praeity metais pasprunka vos šil- tas gyvas su 30 narių ir apie 1,000 pesų kapitalo. Bet ar tie namai kalti? Visai ne. Prasi- dėjus aršiai kovai, Susivienijimas, kaip nepartinė draugija, budamas tarp kovojančių srio- vių, buvo spaudžiamas iš abiejų pusių. Vieni kursto narius kodėl priklauso S. L. Arg. Liet. Namams? Esą, padeda doroti kunigams iš Lietuvos prisun- čiamus pinigais. Kiti net iš sa- lo pusės patikimus asmenis pasiuntė prisirašyti prie S. L. Arg. Eina tarp narių kurstymas. Per susirinkimus, vietų svarstyt organizacijai nau- dingu klausimus, ėjo berniai. Štai kur glūdi priežastis.

Kada aš perskaitau „Tėvynė- je“ žinutę, kad toluse kuopose eina kurstymai vienų prieš kitus — šurpas perbėga per mano kuną, nes kiek patyriau, tai kuodaugiau pradeda gilinti šį blogas puses, tuodaugiau suranda. Besvarstant praeities darbus, apie ateitį užmirštama. Tokie reiškiniai organizacijai yra labai žalingi ir jų reiktų vengti. S. L. Arg. tą klaidą su- prato ir nepaprastu greitumu pradėjo augti. S. L. Arg. turi didelio pasisekimo visuomenėje, tiek savo kultūrinuose paren- gimuose, tiek naujų narių prisirašyme. Ir metų pabaigoj Al- sinoj įkurtas skyrius (kuopa), kuris turi apie 50 narių ir iš parengimų sutalpė kelis šim- tus pesų. Dabar įsisteigė Bo- koj-Barakas skyrius iš 10 narių. Centre yra apie 50 narių. Keletu šimtu vėl padidėjo ka- pitalas. Manoma įsteigti skyriai DocSude ir N. Kompevoj. Bet šis klapsimas, kol kas, at- mesta iki bus praveistos refor- mos. Plečiami ir tobulinami įstatai, nes sulig senų įstatų apie skyrių veikimą nieko ne- pasakoma. Argentinos lietuvių spauda taipgi palankiai kalba apie Susivienijimą Lietuvių Argentinoje. Tik dabar vėl ki- lančios intrigos gali pakenkti šiam kilniam darbiui.

Iš senų ir rimtų draugijų yra pažymėtinos šios: Bs. Aires d-ja „Lietuva“, Lietuvių Centras į kurį įeina viršminėta draugija. Ir Centras turi pa- sistatę provisorinį namelį, kur daromi L. C. susirinkimai. Sklypai gražiai aptvarkyti, va-

saros metu daro piknikus-gegu- žines.

Berise veikia savišelpos dra- gija „Mindaugas“. Ten pat ne- blogai veiks S-pos d-ja „Varg- dienis“, kuri per pastaruosius metus saugumo organų uždary- ta už pasireikškusį komunistinį veikimą. Kaip girdėtis daug prie to prisidėjo ėjusi kova tarp kalbamos draugijos ir Arg. Liet. Tautininkų s-gos Beriso skyriaus. „Vargdienis“ eina 27 savo gyvavimo metus. Turi nuosavą muringą salę. Ben- drai visas turtas siekia virš 15,000 pesų. Prasiidėjo varžy- masis už tą draugiją. Rezulta- ta: areštai, kalėjimas, sustab- dyta draugijos veikimas. Seni nariai, netekusieji sveikatos, šelpjami iš visuomenės surink- toms aukomis. Aš nesu jokių diktaturų garbintojas ir ne- giriu „vargdieniečių“ darbus, bet sutikčiau savo tautiečių matyt Stalino pasekėju, negu jį įskų- sų policijai ir džiaugtis iš tų kankinių arba žiurėti į besika- muojantį iš bado. Kuo tie var- gšai seneliai kalti? Tai didelis smugis rimtoms savišelpos draugijoms!

Rosario mieste veikia šios senos ir rimtos draugijos: „Aušros Žvaigždė“ ir Liet. Darb. Ekonominė D-ja „Lietu- va“, Corloboj „Neptunas“.

Apert augščiau suminėti organizacijų Bs. Airėj pažymė- tina šios: Antrus metus gražiai veikia Sporto Kliubas, apie ku- rio veikimą kada prie progos atskirai parašysiu. Praeity me- tu pabaigoj įsikūrė Akcinė B-vė „Talka“, kuri išleido sa- vaitraštį „Momentas“. Pradžio- je nemažai paskelbdavo narių, išpirkusių šerūs, dabar mažai girdisi apie kalbamą b-vė vei- kimą ir „Momentas“ neišeina. Nepersenai įsikūrė p. M. Sal- čiaus iniciatyva Ekonominė Arg. Liet. Draugija, kurios tikslas rūpintis: Argentinos lietuvių kolonizacija, bankų steigimu, spaustfėvės, užmegsti priekybą su Lietuva, etc... Tiks- lai gražūs, bet kaip jie bus į- gyvendinti — ateitis parodys. Pirmiau gražiai veikė Katalikų Bendruomenė su kitomis katali- kiškomis organizacijomis, bet po uždarymo Lietuvių Namų, kun. J. Janilionis įkūrė Arg. Liet. Kat. Federaciją, kuri pa- garsėjo su „rifa“ (loterija). Kun. Jonilionis, Federacijos vardu, buvo numatęs išparduoti bilietų už 400,000 pesų, už kuriuos žadėjo pastatyti bažny- cius, mokyklą, bendrabutį ir li- goninę. Jam dvasiškija padėjo išrupinti leidimą iš vietinės vy- raišybės. Kalbamos loterijos premijų buvo pažadėta taipgi nemažai ir nepigių, kaip „Iš- vien“ praneša. Automobilis už 50,000 pesų, žemės plotai, skly- pai ir daug kitokio brangaus turto. Pinigų neužtekus supir- kti pažadėtoms premijoms, loš- tims buvo atidėtas, bet ir antru kartu neužteko. Antru kartu lei- dimo negavo ir tapo uždaryta. Apgauta tukstantiai žmonių, lietuvių ir vietinių. Yra pirkū- sių bilietų, ypač moteriškų už 400—600 pesų. Nemažai pirk- o augštos vietinės dvasiškijos ir svetimų atstovybių. Su tuo at- šaldė katalikiškąjį veikimą ir dabar jų organizacijos beveik merdi. Nemažai tam pakenkė ir angsčiau buvusis Argentino- je kun. Bumšas ankstyvesnės loterijos bei visokios rinkliavos, kurių pelnas bei surinktos au- kos nuskepdavo užmirštin. Su šituo rašiniu ne prieš kataliky- bę rašau, bet prieš tuos asme- nis, kurie ją išniekina.

(Daugiau bus)

Kas jau gavo SLA. Albumą — juo gėrisi. Jei dar neturite tos gražios knygos — užsisaky- kite.

Karas ir Taika

I.

Rodos, klausimas apie naujo karo galimumus išspręstas tei- giama. Tačiau pasaulis vis gu- džia si saldžiom mintim: žmo- nės rimtai negalvoja ir netiki į busimąjį karą. Tai paaiškinama iš dalies ir dar neišgyventu pokariniu nuovargiu. Žmonės stengiasi gobščiai gyventi ir varo nuo savęs karo smėklą.

Tuo tarpu pasaulinė situaci- ja šiuo momentu yra atsidurusi prie pat bedugnės krašto. Poli- tinė padėtis taip susipainiojo, atskirų valstybių interesai taip susidūrė, kad atrodo jokie pak- tai ar Genevos išminčių pastan- gos negali sustabdyti besiatir- niančio karo.

— Europa šiuo momentu yra ne kas kita, kaip sprogtamos medžiagos sandėlis, prie kurio slenka labai daug bepročių su degančiais degtukais. — Taip neseniai išsitarė Lloyd Georges. Bet nelaimė, kad tie bepro- čiai ne tik švaistosi degtukais, bet dar kuria ištisus laužus. Beabejonės, pirmąją vietą čia užima Vokietija. Tačiau be Vo- kietijos yra dar Ispanija, Bal- kanai ir, žinoma, Japonija.

II.

Niekas šiuo momentu negali atspėti kur ir kada kilis naujas pasaulinis karas: 1937, 1938 ar 1939 metais, vakaruose, ar ry- tuose. Bet jei sunku įspėti kada ir kur, tai nesunku pasa- kyti, kad tas karas savo forma, metodais ir technika visai ne- bus panašus į pasaulinį 1914 metų karą. Pirmiausia, busima- sis karas pasižymės savo leng- vumu ir milžiniškumu.

Savo laiku, maždaug prieš 100 metų, Napoleono laikais, karai pasižymėdavo lengvumu ir gracija. Buvo labai gražios kavalerijos atakos, puiki ka- riuomenės dispozicija, apgalvo- tas manevravimas ir buvo jau- čiamas karo vado protas ir ta- lentas. Kariai rungtyniavdavo tarp savęs narsumu, didvyriš- kumu. Tai buvo savotiškos šachmatų rugtynės, kuriose... atsitiktinai žudavo dešimtis tukstančių žmonių.

Karas tais laikais budavo ve- damas aplinkumoj, daugiausia vasarą, tarp pievų, miškų, upelių. Kaudavosi tik dienos metu, o naktimis kautynių laukuose čiulbdavo lakštingalos.

Saulėje blizgėdavo šalmai, či, mokyklą, bendrabutį ir li- goninę. Jam dvasiškija padėjo išrupinti leidimą iš vietinės vy- raišybės. Kalbamos loterijos premijų buvo pažadėta taipgi nemažai ir nepigių, kaip „Iš- vien“ praneša. Automobilis už 50,000 pesų, žemės plotai, skly- pai ir daug kitokio brangaus turto. Pinigų neužtekus supir- kti pažadėtoms premijoms, loš- tims buvo atidėtas, bet ir antru kartu neužteko. Antru kartu lei- dimo negavo ir tapo uždaryta. Apgauta tukstantiai žmonių, lietuvių ir vietinių. Yra pirkū- sių bilietų, ypač moteriškų už 400—600 pesų. Nemažai pirk- o augštos vietinės dvasiškijos ir svetimų atstovybių. Su tuo at- šaldė katalikiškąjį veikimą ir dabar jų organizacijos beveik merdi. Nemažai tam pakenkė ir angsčiau buvusis Argentino- je kun. Bumšas ankstyvesnės loterijos bei visokios rinkliavos, kurių pelnas bei surinktos au- kos nuskepdavo užmirštin. Su šituo rašiniu ne prieš kataliky- bę rašau, bet prieš tuos asme- nis, kurie ją išniekina.

Tai buvo lengvas, gracingas romantinis karo laikotarpis.

III.

— Kavalerija — Dievų gink- las, — sakydavo Romos istori- kas Polibius, tuo pabrėždamas tuometinės kavalerijos reikš- mę.

Aleksandro Didžiojo, Numi- dijios kavalerija, Kartagenos, hunų, mongolų ir turkų kava- lerijos savo laiku yra sunaik- nusios dešimtis valstybių. Ta- čiau ne tik senovėje, bet ir vi- duramžiais kavalerijos kanopos yra iškapojusios pusę pasaulio. Ir naujaisiais laikais kavale- rija savo vaidmenį suvaidino. Napoleono kavalerija, Rusijos ir naujaisiais laikais kavale- rija savo vaidmenį suvaidino. Napoleono kavalerija, Rusijos ir naujaisiais laikais kavale- rija savo vaidmenį suvaidino. Napoleono kavalerija, Rusijos ir naujaisiais laikais kavale- rija savo vaidmenį suvaidino.

IV.

Jei anksčiau karo amate bu- davo jaučiama tam tikra ro-

mantika, tai dabar jame neliko nė pėdos tos buvusios romanti- kos. Tame romantinių karų am- žiuje, pagal bažnytinę dogmą, kariai turėjo kautis, o dvasiš- kiai melstis už savo karius. O kautynės budavo apgaubiamos garbės vainikais. Taip, riterių kodeksu, puolikas privėlėjo į- spėti savo priešininką ne vė- liau kaip per tris dienas prieš užpuolimą. Plėšimas buvo dra- džiama iki pilno nugalėjimo. O bažnyčios nustatyta „Dievo taika“ reikalavo iš riterių susi- laikyti nuo kraujo praliejimo nuo ketvirtadienio iki pirmadie- nio.

Bet paskutinis Didysis Karas viską apvertė augštin kojom ir vietoj romantikos davė šur- pią prozą. Vietoj efektyvinių energingų kavalerijos atakų — begalinis tupėjimas dvokian- čiuose apkasuose. Vietoj didvy- riškų žygių — alinamasis ka- ras su visom pasekmėm, kaip badas, šaltis, gaisrai, epidemi- bė ir tt. Asmeniškas didvyriš- kumas užleido vietą bedvasiai technikai, chemijos ir mechani- kos formoje.

V.

Kokį gi vaidmenį busimam kare vaidins tas „dievų gink- las“ — kavalerija? Nėra jokios abejonės, kad busimam kare kavalerija iš dalies visai nusto- ja pirmykštės savo reikšmės. Bet ne tik kavalerija, net pėsti- ninkai ir artilerija turės nusi- lenkti prieš naujus technikos išradimus. Lemiamas busimojo karo faktorius, tai chemija ir aviacija. Tai tie, kurie iš dan- gas begalinėm eskadrilėm vei- šį sostines, į pramonės centrus, apgyventas vietas įvairiausių rusių mirtį nešančias dujas.

Busimasis karas bus sausas, greitas ir prozaiškas kaip mir- tis. Busimojo karo objektai bus ne tik kariai, bet visi gyventoi- jai. Kokios reikšmės po to gali turėti Cezaris, Napoleonas, ar- ba naujaisius laikų Petain, Fo- šas, Hindenburgas ir kiti gar- sieji karo vadai?

Mechanikas pilotas ir chemi- jos profesorius — štai busimo- jo karo strategai ir karo vadai. Amerikietis Vilmslei atranda, kad tai busimojo karo privalu- mas. Apie busimąjį oro dujų karą šitaip rašo:

„Kas gali būti geriau? Fron- tuose bus stipriausi ir sveikiausi, gražūs kardai, ietys. Karių mundurai žavėjo visų amžių, visų luomų moteris, pradendant tarnaitėmis ir baigiant marki- žėmis.“

Tai buvo lengvas, gracingas romantinis karo laikotarpis.

VI.

Kaip gi vystysis naujas ka- ras? Bus, turbūt žvaigždėta naktis. Iš Berlyio į Paryžių iš- skris eskadrilė iš tukstanties lėktuvų. Iš ryto neįymi dalis eskadrilės grįžs atgal į Berly- ną, bet už tai Paryžiaus jau ne- bebūs.

Paryžius, tarp kita ko, pasi- links su savo pastatais, nes ka- ro chemija nesužadus, bet tik naikina. Visi žmogaus kurybos paminklai liks, tik pats žmogus ir kiti gyvunai, o taip pat pa- galai bus sunaikinti. Pats Pa- ryžius liks, tik jo bulvarai, skvėrai, sodai, parkai pavirs pilkų akmeniu. Tai ne suardy- mas, bet išnaikinimas. Tas fran- cuzų sostinės išnaikinimas ga- li trukti tris-keturias valandas. Tai vėl busimojo karo būdin- gas požymis — trumpumas ir lengvumas. Praeitais karas tru- ko keturis metus, o busimasis gal tik keturias dienas.

Jurijus Galičas.

D. L. K. Vytauto Pulko Metinės Sukaktuvės

3 pėst. Vytauto Didžiojo pul- kas pradėjo kurtis 1919 m. ge- gužio mėn. 4 d. Raseiniuose, Pirmuosius organizacinius žin- gnius teko atlikti karininkui Liatukui (dabar atsargos gene- ralas), o kiek vėliau organizuo- ti pulką perėmė karininkas Ig- nas Musteikis (dabar atsargos pulkininkas).

Pulko vadas karininkas Ig- nas Musteikis nemulstama ener- gija, dideliu pasirizimu ir su- manumu greit suorganizavo ir aprupino pulką reikalingais drabužiais, ginklais, arkliais, vežimais, o taip pat ir reikalin- gomis priemonėmis. 1919 m. rugpjūčio mėn. 1 d. pulkas per- sikėlė iš Raseinių į Šiaulius. Suprantamas dalykas, pulkas, rengdamasis svarbioms kauty- nėms su raudonoju priešu — bolševikais, kurie buvo įsibro- vė į Lietuvos teritoriją, plėšė ukininkus, atimdami paskuti- nis gyvulius, maistą ir kitus daiktus, o kai kuriems net ir gyvybę sparčiai lavinosi tink- mai valdyti ginklą. Pulku atvy- kus į Šiaulius, buvo į jo sudė- tį dar įlietas ir Šiaulių batalio- nas. Įliejus šį batalioną, pulkas žymiai sustiprėjo, nes nemaža pasipildė žmonėmis, bet svar- biausia karininkais, ginklais, arkliais ir kitu turtu. Pulkas siek tiek pamokęs savo narsiuo- sius vyrus kaip reikia ginklą vartoti, kad sekmiau išvy- tų priešą iš Lietuvos žemių, rugpjūčio mėn. 6 d. gavęs įsa- kymą persikėlė į Panevėžį vis artėdamas greičiau susitikti su bolševikais. Spalių mėn. 6 d. pulkas turėjo pirmąsias karo lauko kautynių krikštynas. Nors jauras, dar nebuvo tiek gausingas žmonėmis ir priemo- nėmis, bet buvo stiprios ir ne- nugalimos dvasios. Pulkas pir- mos kautynėse išlaikė savo egzaminus ir sulaukė besiskver- biantį gilyn į Lietuvą priešą. Po kiek ilgesnių kautynių prie- šas buvo nublokštas iki Dau- šavos krantų. 1920 m. pasibaig- us kovoms su bolševikais, res- publikos prezidentas A. Smet- ona už ypatingus nuopelnus kovose su bolševikais, Daugpi- lio rajone — pulką pavadino 3 pėstininkų Didžiojo Lietuvos kuniga ikščio Vytauto pulku. Lenkų ponams pradėjus rpydi- apieptus į Lietuvos žemę, Vy- tauto Didžiojo pulkui 1920 m. liepos 8 d. teko apleisti Daug- pilio rajoną ir žygiuoti prieš lenkus. Pulkas liepos 10 d. bu- vo Zarasuose. Čia gerbiamas ir mylimas pulko vadas pulką per- davė mjr. Criciui. Pulkas iš- Zarasų, per Uteną, Linkmenis rugpjūčio mėn. 30 d. garbingai įženė į sostinę Vilnių. Kiek pulkas turėjo džiaugsmo, galė- damas užstoti kelią priešams ir apsaugoti atvaduotoje sostinė- je protėvių kapus, neleistai at- junams mindžioti Lietuvos šventas vietas, niekinti relik- vijas ir tt.

Bet neilgai pulkui teko buti Lietuvos sostinėje Vilniuje, gė- rėtis gražiais Vilniaus miesto vaizdais ir istorinėmis Lietu- vos garbingos praeities liekano- mis. Pulkas gavo įsakymą pa- likti Vilnių ir žygiuoti prieš lenkus, besiveržiančius į kitas Lietuvos sritis. Rugsėjo 2 d. pulkas išvyko į Varėną. Spalių mėn. 4 d. Varėnos rajone vy- li trukti tris-keturias valandas. Tai vėl busimojo karo būdin- gas požymis — trumpumas ir lengvumas. Praeitais karas tru- ko keturis metus, o busimasis gal tik keturias dienas.

teko smarkiai kautis su lenkais Lendvaravų, Rykontais, kur lenkų šimtai liko nukloję Lietuvos žemę. Šiose kautynėse ir vytautininkai turėjo nemažą aukų. Jose žuvo: vyr. leit. Šos- takas, vyr. ltn. Adomonis, ltn. Styra, ltn. Andriulis ir kelios dešimtys puskarininkų bei ei- linių kareivių.

Išmėtyti po visą Vilniaus kraštą šių karžygių kapai rodo, kad vytautininkams buvo bran- gi tėvų žemė ir koks buvo di- delis jų pasirizimas, kovojant už Lietuvos tautą ir jos nepri- klausomybę. Po šių žymių kauty- nių pulkas išvirtino Vievio rajone, kur buvo galutinai su- laikytas visos lenkų pastangos veržtis šia kryptimi gilyn į Lie- tuvą, Kauno link.

1920 m. gruodžio mėn. 1 d. buvo sustabdytos kautynės, bet pulkas buvo likęs vietoje saugoti neutralinį zoną. Rugpjūčio mėn. 25 d. pulkas buvo perkel- tas į Ukmergę, kur išbuvo ligi 1923 m. gegužio mėn. 28 d. Vė- liau pulkas paliko vaskupo Ba- ranausko romantiskiausias gra- žiai dainomis apdauotas Anykščių apylinkes ir persikėlė į Kauną. Kaune pulku neteko ilgai gyventi, nes 1925 m. gru- odžio mėn. 5 d. buvo perkeltas į Alytų.

1926 m. pulkas buvo išfor- muotas, bet vėliau tautinei Lie- tuvos vyriausybei kreipiant rei- kalingo dėmesio į krašto saug- umo reikala, 1935 m. pulkas vėl buvo atgaivintas ir paves- tas suformuoti energingam ir pilnam gyvenimo patyrimo gen. št. pulkininkui Giedriui. Pulkas greit buvo atgaivintas ir tinkamai suorganizuotas. Pulkas gausiai dalyvavo pra- gėjusių metų rudens manevruose ir poligono darbuose. Šiais metais pulkas savo metines su- kaktuves šventė ne savo nuola- tinėje stovėjimo vietoje, bet kariuomenės poligone, gražia- me Gaižiūnų miške, prie sriau- niai tekančio Neris upės kran- to. Buvo prisiminti garbingi pulko žygiai nepriklausomybės karuose, tinkamai pagerbti jų metu žuvę vytautiečiai ir dar labiau buvo sutvirtinta karių tėvynės gynėjų dvasia. Kaip tik poligone, kur kasdien vyk- sta lauko pratimai beveik tik- rose karo sąlygose, tas gilius tėvynės meilės ir nepalaužiamo karių ržtumo jausmas ryškiau- siai apėmė šventės dalyvius.

Rugpjūčio mėn. 1 d. iš pat- ryto visi pulko kariai dalyvavo pamaldose, kurios buvo atlaiky- tos pulko kapeliono kun. Pet- rausko prie specialiai lauke pa- rengto altoriaus ir pasakė pul- ko šventei pritaikytą gražų pa- mokslą. Pamaldoms pasibaigus poligono viršininkas brig. gene- rolas Pundzevičius ir pulko va- das gen. št. pulk. Giedrys išri- kiuotiems kariams pasakė gra- žias palbas. Po poligono virši- ninko brig. gen. Pundzevičiaus kalbos ginkluotų pajėgų vadui respublikos prezidentui A. Sme- tonai sušuko triskart valio. Po tų gražių ir iškilmingų iškilni- jvyko paradas, kurį priėmė po- ligono viršininkas brig. gen. Pundzevičius. Vėliau poligono rajone įvyko pulko karininkų su svečiais ir kareivių pietūs, per kuriuos buvo pasidalinta bendrais išpužiais ir prisimin- tos nepriklausomybės kovos bei Lietuvos kariuomenė, bet jų visos pastangos subūrėjo į vy- tautininkų plienines krutines. Spalių vidury vytautininkams

Majoras S. Narušis.

S. L. A. REIKALAI

CLEVELAND, OHIO.

SLA. 14 Kuopos Pareiškimas.

Ir vėl, artinantis SLA. Seimui, prisieina kuopoms svarstyti pagerinimus mūsų organizacijoj. Taigi SLA. 14 kuopos susirinkime, laikytame rugpjūčio 4 d., jau buvo svarstoma keletas dalykų, kurių čia turėtų pažymėti porą.

1. Rasti budą panaikinimui įstojimo mokesčių nariams, persikeliant iš vieno laipsnio į kitą. Šis klausimas jau buvo, rodos, paduotas seimuose svarstyti, bet, matoma, nedėta jokių pastangų jį įvykdyti, remiantis tuo, kad lėšų fondas neištesa padengti tas lėšas.

2. Surasti budą kreditui tiems nariams, kurie prigulėjo į augstesnį laipsnį ir persikėlė į žemesnį ir iki šiol jokio kredito už tai negaudavo. Taipgi persikeliant ir į augstesnį laipsnį privalėtų gauti kiek kredito už įmokėtus pinigus į žemesnį laipsnį.

Šis antras pareiškimas rodos buvo svarstomas periteama S. L. A. Seime, ir rodos buvo paliktas SLA. Sekretoriui surasti budą.

Kadangi Susivienijimas pradėjo progresuoti, sekdamas biznisas apraudoos įtaigas, įvedant įvairius apraudoos skyrius, tad neprošalį būtų sekti ir kitais atvejais.

J. G. P.

ALQUIPPA, PA.

SLA. 247 Kp. Minėjo 25 Metų Sukaktuves.

Rugpjūčio 8 d. SLA. 247 kp. minėjo savo sidabrinį jubiliejų, surengdama pirmą programą. Kai kam gal išrodyti gana keista, kad ši SLA. kp. turėjo laukti net 25 metus, kad surengs kokį nors pareiškimą. Bet S. L. A. 247 kuopos nariai tame nemato jokių keistenybių ir tuo didžiausia pareiga, kad jų suaugusių ir dukterys priklausytų prie SLA., nes motina turinti daugiau įtakos augančiose šeimynose, negu tėvas.

Šioje mažoje lietuvių kolonijoje pirm 25 metų buvo suorganizuota SLA. kuopa iš keleto narių. Kuopa nariais negalėjo augti dėl to, kad šiame plieno liejyklių miestelyje mažai lietuvių tesirado. O apie kokius ten parengimus, tai neprisėjo nė galvoti, nes, rengiant bent kokį pareiškimą, reikia lietuviškos publikos.

Aliquippos lietuviai turėjo didelį pasitenkinimą, kad jie gali palaikyti vietinę SLA. kuopą, kuri riša visus lietuvius į vieną bendrą ryšį, palaikyme lietuvių. O jei vietiniai lietuvių pasiūlydavo lietuviškų pareiškimų, tai jie atvažiuodavo į Pittsburghą. Geras susisiekimas artimai jungia Aliquippa su Ambridge, tuo draugiški ryšiai palaikomi ir tarpe 2-ųjų SLA. kuopų, t. y. Aliquippos ir Ambridge. Ambridge, Pa., irgi nedidelė lietuvių kolonija ir tenai randasi SLA. 169 kuopa.

Praeitais metais šios abidvi SLA. kuopos bendromis spėkomis buvo parengusios vieną bendrą išvažiavimą, kuris pavyko gana gerai.

Šiais metais, rugp. 8 d. 247 kuopa rengė savo jubiliejų. Parengimo diena išryto neišrodė labai graži: buvo apsiniaukę ir išrodė, kad tuojaus pradės lyti. Šių žodžių rašytojas buvo kviestas kaip kalbėtojas dalyvauti tame kalbėtojų jubiliejuje ir jau buvau pradėjęs abejoti, ar važiuoti? Bet prailgiau dangui, saulutei pasirodžius, nusitariau važiuoti, nes buvau pasizadėjęs.

Nuvykus į pikniko vietą, žmo-

nių buvo dar neperdaugiau. Pirmiausiai teko susitikti su Ambridgeaus ir Aliquippos veikėjais. Pasirodo, kad ir šiame parengime yra nuoširdi kooperacija tarpe abiejų SLA. kuopų: Ambridgeaus SLA. kuopos veikėjai netik kad skaitlingai dalyvauja parengime, bet jų kuopos jaunosios narės parduvinėja laimėjimų tiketus ir gelbsti dirbti kur tik yra reikalingas. Tai yra gražus pavyzdys ir kitoms SLA. kuopoms, kaip čia tikra fraternalizmo dvasia viešpatuoja.

Pavakare privažiavo gana daug publikos netik iš artimų apylinkių, bet matės svečių ir viešnių iš Pittsburgho. Apie 6 val. popietį buvo pradėtas prakalbų programos, kurį atidarė gerb. J. Plekaitis. Kalbėtojas buvo perstatyta S. Bakanas ir B. Gramba. Abudu kalbėtojai savo kalbose pažymėjo reikšmę šių sukaktuvių ir pergyventus laikus laike 25 m., ir kad kuopos darbuotojams besidarbuojant per 25 metus teko susidurti su visokiomis kliutimis. Žodžiu sakant, keliai nebuvo rožėmis iškloti — reikėjo pergyventi šilto ir šalto. Bet šios kuopos gyvavime per 25 metus šioje mažoje lietuvių kolonijoje kaip tik buvo tas ryšis, kuris palaikė vietas lietuvių bendrame Amerikos lietuvių judėjime ir neleido paskepti svetimtaučių bangose.

Kalbėtojai prisiminė ir apie lietuviškų organizacijų ateitį, kuri priklausys jaunesniajai generacijai. Ir jei lietuviai linki savo organizacijoms gerovės ir auri jų gyvavimą užtikrinti — turi savo priaugančią kartą prirašyti prie lietuviškų organizacijų ir iš jaunų dienų pratinti organizacijose veikti.

Ponas Gramba savo kalboje priminė, kad tai motinų esanti didžiausia pareiga, kad jų suaugusių ir dukterys priklausytų prie SLA., nes motina turinti daugiau įtakos augančiose šeimynose, negu tėvas. Laikė prakalbų publika gražiai užsilaike ir su atyda klausėsi kalbėtojų.

Kalboms pasibaigus, vėl įsiminas gražiai linksminosi prie geros muzikos, o senesnieji tarpuose šnekučiavosi, darydami naujas pažintis, atnaujindami senesnes ir vaishindamiesi šaltu alučiu.

NEW KENSINGTON, PA.

SLA. 192 Kuopa Rengia Balių.

SLA. 192 kuopa rengia pirmą rudeninį balių, rugsėjo 25, 1937 m. Prasidės 8 val. vakare ir trauksis iki vėlomos, Slavoko Sakalų svetainėje, 1136 4-th Avenue, New Kensington, Pa. Bus Jono Gallo orkestras, kuris gros lietuviškus ir amerikoniškus šokius. Bus šalto alaus ir degtinės.

Kviečiu visus kuopos narius ir neres, taipgi ir visus apylinkės lietuvius ir lietuvaiteis to pirmo balaus nepamiršti ir jame dalyvauti. Visi busite pilnai užganėdinti.

V. Gamulis.

ST. LOUIS, MO.

Domei St. Louis, Mo. ir jo Apylinkėse Gyvuojančioms Draugijoms, Klubams ir Susivienijimams.

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje 214 kuopa rengia didelį balių, kuris įvyks spalio 23 diena, 1937 m., t. y. subatos vakare, Lenkų didžiulėje svetainėje, 1940 Cass Ave., St. Louis, Mo.

Todėl prašome visų lietuviškų organizacijų, kaip St. Louis, Mo., taip ir jo apylinkėse, nerenkti jokių pramogų šią dieną, nes mes tikimės skaitlingos publikos.

SLA. 214 kuopos nariams. Gerbiami draugai ir draugės, sekantis kuopos susirinkimas bus rugsėjo 25 d., paprastoji vietoj ir priprastu laiku. Todėl malonėkite kiekvienas būti tame susirinkime, nes bus renkama balius darbininkai.

J. V. Klaitaitis,
SLA. 214 kp. sekr.

NEKROLOGAS

INKERMAN, PA.

A. a. Petronė Gelaziėnė, SLA. 79 Kuopos Narė.

SLA. 79 kuopos narė, Petronė Gelaziėnė, numirė 23 d. rugpjūčio. Velionė paėjo iš Lietuvos, Alytaus, Suvalkų rėdybos.

A. a. P. Gelaziėnė buvo rimto budo ir su visais sutiko. Dideliame nulidime paliko vyrą, du sunus ir dvi dukteris. Palaidota šv. Kazimiero parapijos kapinėse su bažnytinėmis iškilėmis Pittstoun, Pa.

Lai buna jai lengva šios šalies žemelė.

O. Žiurienė,
SLA. 79 kp. sekr.

POLEMIKA IR KRITIKA

SPRINGFIELD, ILL.

Žodis P. Rautkūi, 9-to Apskričio Organizatoriui-Sekretoriui.

Brolis Petras Rautkis, „Tėvynės“ No. 34, duodi pastabą 9-to apskričio žmonėms ir plačiai visuomenėi. Bet tai ne viskas teisybė, kad J. Raulinaitis ką nors tame kaltas, nes J. Raulinaitis 9-to apskričio aktyviai sekretorius nebuvo; juo buvo p. Rautkis. Kada buvo šauktas 9-to apskričio suvažiavimas, 21 kovo, 1937 m., tuo laiku P. Rautkis sirgo, tai J. Raulinaitis buvo prirašytas užimti p. Rautkio vietą, ir užbaigus tą susirinkimą, J. Raulinaitis perskaitė, kas buvo veikta, kas priimta su pataisymu, kad išmesti iš užrašo delko 9-tas apskritis taip nusigyveno. Ir čia pat kitas įnešimas priimtas, kad niekas 9-to apskričio reikalais nerašytų „Tėvynę“, vien organizatorius P. Rautkis. Viskas tuo baigta ir visi per duris iš knygyno kambario išėjo savais keliais, tik J. Raulinaitis su P. Rautkū paskiausia.

Pasveikus P. Rautkūi buvo pasiulyta užrašų knygelė apie du kartus, bet brolis Rautkis nepriėmė. J. Raulinaitis nesutiko ką nors veikti, nes tas 9-to apskričio suvažiavimas nebuvo joks suvažiavimas — niekas iš kitur nebuvo atvažiavęs, vien trys atstovai iš 158 kuopos su mandatais ir trys 275 kuopos be mandatų ir be jokių kuopos paliudymų, kad 275 kuopa prisideda prie 9-to apskričio su 260 narių, ko ta kuopa niekad neturėjo ir neturi. Jeigu nutarė 275 kuopa prie 9-to apskričio prisidėti, tai kada nors vėliau, bet faktiškų prirodymų nebuvo kol užrašų knygelė pas Raulinaitį rados. Todėl J. Raulinaitis save neskaitė apskričio sekretoriumi, o S. Jenorausko prezidentu, ir tokiu būdu P. Rautkis buvo apskričio sekretoriaus pareigose. Ar brolis Rautkis neatmėni, kaip J. Raulinaitis, pradėjęs rašyti užrašus, paklausė, kur 275 kuopos mandatas? Atsakymu nėra. Ar tai ne senų vaikų žaistas buvo? Tada J. Raulinaitis pareiškė: „Čia niekur nėra apskričio atsakomingo darbo. Einam namo“. Bet susilaukė tik pasikalbėjimui, kaip posėdžiui,

Lietuvos Sportininkai Jau Namie

Amerikoje viešėje lietuvių sportininkai, kupini neužmirštamų įspūdžių, jau sugrįžo į Lietuvą, kur Kauno geležinkelio stoty jie buvo gražiai sutikti. Sportininkų vadovas, Kuno kultūros rūmų direktorius Vytautas Augustauskas, apie kelionę pas užjūrio brolius, tarp kita ko, pareiškė, kad į Amerikos lietuvių kolonijas vyko pažinti jaunimo, užmegsti su juo draugiškus ryšius, pamatyti Amerikos lietuvių gyvenimą ir pasirodyti, koks yra mūsų jaunimas — jau nepriklausomoje Lietuvoje lavinėjis ir auklėjasis. Mat, daugumas mūsų vykusiu Amerikon vyrų — sportininkų buvo studentai.

Toliau direktorius pareiškė, jog jam atrodė, kad šiuo žygiu pasiekta žymiai daugiau, negu buvo tikėtasi.

Kad šis tvirtinimas būtų vaizdingesnis, išskelsiu keletą faktų. Pirmą kartą J. A. Valstijų įvairiose lietuvių kolonijose, kurios viena nuo kitos yra po tukstantį ir daugiau kilometrų atstumo, sukeltas didelis entuziazmas Lietuvos jaunimui sutikti. Visose vietose, kur teko mūsų sportininkams lankytis, kt. Washingtone, Baltimone, Chicage, Kenoshoje, Detroito, Clevelande, Scrantone, Wyomingo slėniuose, New Yorke, Brooklyne, Amerikos lietuvių džiaugsmas, susidomėjimas mūsų jaunimu ir vaishingumas buvo nepaprastas. Šis Amerikos lietuvių džiaugsmas ir, pasakyčiau, pasididžiavimas savo tėviškės broliais, nebuvo siaurų ratelių dalykas — mūsų grupė buvo daugelio pamintų miestų svečiai.

Mus sutikdavo ne vien tik lietuviai, bet ir milijonių miestų burmistrai arba jų įgalioti asmenys, teisėjai, visuomenės veikėjai, žurnalistai ir tt. Ne tik lietuvių, bet ir Amerikos Valstijų oficialių asmenų buvo rodomas mums didžiausias palankumas. Gausingose, gražiai vietos lietuvių organizuotose iškilmėse Lietuvos svečiams pargerbi išgirsta daug komplimentų Lietuvai, Lietuvos jaunimui ne tik iš Amerikos lietuvių visuomenininkų, bet ir iš augstų J. A. V. oficialių atstovų. Jeigu šis žygis puikiai patiko, labiausiai turime būti dėkingi Centraliniam Chicagos Lietuvių Sporto Komitetui, ypa čia du pirmininkai Jonų Bagdžiūniui: jis pasirodė neišsekamos energijos asmenybė. Savo akimis turėjau progos pamatyti didžiausius pundus laisvų, susirašinėjimų su kitomis Amerikos lietuvių kolonijomis, kur buvo tariamasi ir sprendžiama, kaip padaryti mūsų viešėjimą naudingą ir malonų.

Lietuvos sportininkų priėmimą organizavo daugiausia ne kurios nors organizacijos, bet žymesnieji vietos inteligentai arba naujosios jaunimo sporto organizacijos, kurios vienur kitur turi gražaus jaunimo.

Turiu pastebėti, kad turėdami aplankyti daug vietų ir trumpu laiku — turėjome gerokai varginančią kelionę. Išstas dienas važiuoti autobusais iš vienos kolonijos į kitą mūsų vyrai be poilsio, be pasimankš-

kur atsakydamas J. R. gražiamu praše: „Dirbkite broliai, kaip jums patinka, tik neklusdykite mane, seno žmogaus“. Bet Petras Rautkis prašymo neišpildė.

J. Raulinaitis.

tinimo turėjo eiti sportuoti. Tačiau visur mūsų sportininkai buvo suprasti.

Kas numatoma ir kas reikėtų daryti ateity užmegstiems ryšiams palaikyti? — Niekas tiek žmonių nesuartinina, kaip betarpiškas vienkity pažinimas, draugystė. Todėl betarpiško susipažinimo negali niekas pavaduoti. O kiek daug dar reikėtų mums ryšių ir geresnio savitarpio pažinimo su Amerikos lietuviu, ypač su jaunimu. Man pačiam prieš vykstant į Ameriką, pasakymas, kad „J. A. Valstijose gyvena maždaug apie vienas milijonas lietuvių“, aiškiai daug ko galvoje nesukeldavo. Bet kai turėjau progos pats betarpiškai pasijusti Amerikos lietuvių draugystėje, ką dideliame kelių milijonų mieste atsiduri dešimtis tukstantiniame vienu lietuvių piknike arba kokiame parengime, kur matai aplinkui vien lietuvius — kulturingus, gražiai jaučiančius ir mastančius, nenuginčijamai įsitikinau, kiek už atlantio brolių ryšiai yra mums svarbūs.

Užmegsti ryšiai su jaunimu ir ypač su tais žmonėmis, kurie organizavo mūsų kelionę po J. A. Valstijas joku būdu nereikėtų nutraukti.

Viena iš populiariausių su jaunimu ryšiams palaikyti priemonių yra sportas.

Kuno kultūros rumai darys pastangą, kad jaunimo atsilankymas vienas pas kitus pasidarytų nuolatiniu. Šiam Amerikos lietuvių ir Lietuvos jaunimo atsilankymo organizavimui pritarė ir Amerikos lietuviu. Visose kolonijose, kur tik teko lankytis, lietuvių visuomenės veikėjų pažadėta sutartinai pasidaruoti, kad galima būtų sudaryti pinigų jaunuoliams sportininkams atvykti ateinančiais metais, švenčiant Lietuvos dvidešimties metų nepriklausomybės sukaktį — į savo tėvų žemę. Amerikos lietuvių visuomenės nės talka ir nuoširdūs pažadai mums šį uždavinį žymiai palengvina. Mums, ypač jaunimo organizacijoms, lieka nuoširdžiai pasidaruoti, kad Amerikai ateity tinkamai užsimegstų ir susiprėtų. Tsb.

Apie Justo Strimaitio Naujai Išleistas Knygas

Paskutiniu laiku pasirodė lietuvių muzikos literaturoj dar vienas naujas dainos žiedas: „Dvidešimt penkios linksmos dainelės“. Šios dainos yra sušaitos vienas, dviems ir trimis lygiems balsams. Jų autorius yra Kauno kanklių mokyklos vedėjas Justinas Strimaitis. Jis skiriamos pradžios mokykloms. Išleistas paties komp. Kaue, 1936 m.

Knyga 54 pusl. Popiera gera, notos aiškios. Beveik visos dainos yra tinkamos vaikučiams, nes linksmos iš melodijų ir žodžių teksto. Nekurias galima dainuoti ir suaugusiems. Dainokai varginančią kelionę. Išstas dienas važiuoti autobusais iš vienos kolonijos į kitą mūsų vyrai be poilsio, be pasimankš-

Nežinau Lietuvoj, bet Amerikoje mūsų pradžmės mokyklos yra daugumoj maifinamos negeistiau neva meno penu. Visokiais juodukais, silindromis, dri liais, „taps“ ir tt. O, jei ne, tai dainomis, kurios tinkamos tik už baro, ant gatvekampių arba vakaruškose, o ne mokykloje,

kur kudikio siela turėtų kvepėti doros švarumu, o ne koku ten raugalu ar romansais.

Apie dainą daug galima pasakyti iš užvardijimo. Todėl čia paduosiu jų keletą: Bėgo kiškis, Sokinėja voverė, Sesutėlė, Trys vilkai, Buvo juoko, Ką būtų mūs darys, Žvirbli, žvirbli, Vaikų maršas, Vaikų dyvai, Mūs katytė, Mūs Jurgiukas meisterys, Sučiupau uodą, Motinėle, svečių atvažiuoja, keli makštos maršai, kupletai ir kitokių dainelių.

Labai patartina, kad visi, kas mėgsta dainas, įsigytų šią gražią dainų knygą. Kaina 2 litai 50 ct. Galima gauti pas patį autorių. Just. Strimaitis, Kaunas, Utėnos 11. Ir šiaip visose ir panašiu prasikaltimų vengtu.

Mūsų Profesionalai ir Biznieri

MUSŲ ADVOKATAI

ADV. F. J. BAGOČIUS,
„Keleivio“ Name,
255 W. Broadway,
So. Boston, Mass.
Valandos kasdien: 9 iki 7.

ADV. JOHN B. BORDEN,
2201 W. Cermak Road,
Chicago, Ill. Kasdien 9 iki 5.
Pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais vak. 6-8.

ADV. JOSEPH J. GRISH,
4631 So. Ashland Avenue,
Chicago, Ill.
Res. 6515 So. Rockwell St.
Tel.: Boulevard 2800.

ADV. K. P. GUGIS,
Ofisas: 127 No. Dearborn St.
Chicago, Ill. Kamb.: 1431-1434.
Namuose: 3323 So. Halsted St.
Vakarais: 6 iki 8:30.

ADV. C. VOKETAITIS

50 Court Street,
Brooklyn, N. Y.
Tel.: Triangle 5-3622
Tel.: EVergreen 8-7179

MUSŲ GYDYTOJAI

DR. V. S. NARES,
Medikas ir Chirurgas,
2420 Marquette Road,
Chicago, Ill. Val.: 1-3 ir 7-9
Tel. Hemlock 8151

DR. J. S. STANESLOW,
Medikas ir Chirurgas,
S.L.A. Daktaras Kvotėjas,
95 No. Main Street,
Waterbury, Conn.

DR. G. J. TARULIS,
Osteopatas Gydytojas,
6331 So. Halsted St.,
Chicago, Ill.
Valandos: 10-5 ir 7-9.

MUSŲ BIZNIERIAI

SLA. 4 nariai
BLINSTRUBS'
VILLAGE & GRILL
VISŲ LIETUVIŲ
„HEADQUARTERS“
300-308 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Puikiausias Restorantas
Visoj Massachusetts
Du Barai. Vieta 600 Žmonių
Du Perstatymai Kas Vakaras
Sokiai. Vieta Baliams

A. J. KUPSTIS
SLA. N A R Y S
Tel. So. Boston 9423

Real Estate & Insurance
Specializuojam: Bizniais,
Gyvenimo Namais ir Farmoms
Mandagus ir Greitas
Patarnavimas

322 W. Broadway, So. Boston, Mass.

BENEDICT J. SCHEGAUS
Real Estate & Insurance
Mortgage Loans
134 Broadway, Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 7-1241

JOHN NAGHTEN & CO.
Established 1863
Insurance
1903 Insurance Exchange
Chicago Illinois

SUSIVIENIJIMO NARIAI:

Turėdami bent kokį reikalą su lietuviu profesionalais arba biznieriis, paklauskite jų, kodėl jie gaudami Jusų paramą, nenori parenti Jusų organo „Tėvynės“ skelbdami joje savo profesijos arba biznio korčiukę?

Remkite tuos Profesionalus, Biznieriis ir Specialistus, kurie remia Jusų Susivienijimą ir jo organą „Tėvynę“.

Išnuomavimui

Du Augštai

Naujai ir Moderniskai Įtaisytame Susivienijimo Name

Tinkami prekybos ir pramonės tikslams, butent: siuvykloms, raštinėms ir tt.

Antras augštas 50 pėdų pločio ir 100 pėdų ilgio.

Trečias augštas priešaky 50 pėdų pločio ir 50 pėdų ilgio, o užpakaly 25 pėdos pločio ir 50 pėdų ilgio.

Visi moderniški patogumai — žema randa. Galite apžiūrėti dienos metu, adresu:

193-197 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje

307 W. 30-th St., New York, N. Y.
Tel. LAckawanna 4-5529

IVAIRIOS ŽINIOS

IS AMERIKOS LIETUVIŲ GYVENIMO

SLA. Penkto Apskričio Piknikas

VISI RENGKITES Į SLA. PENKTO APSKRICIO PIKNIKA.

SLA. penkto apskričio metinis piknikas jau visai arti — įvyks rugsėjo 19 dieną, Liberty Parke, 1144 Liberty Ave., Hillside, N. J. Pradžia 1 val. popiet. Piknike bus prakalbų, dainų, šokių, visokių gerimų ir užkandžių. Kalbės SLA. Sekretorius, Dr. M. J. Vinikas, apie SLA. ir svarbius šių dienų įvykius bendrame Amerikos lietuvių gyvenime. Prakalbas pasakys ir kiti SLA. darbuotojai. Muzika gros visą laiką.

Šis piknikas išvažiavimas bus vienas didesniųjų SLA. penkto apskričio rengimų. Jame rengiasi daug lietuvių dalyvauti. Rengiasi SLA. nariai ir ištisos kuopos. Nemaža svečių bus ir iš tolimesnių kolonijų. Kai kurios kuopos jau yra nusitarę pasisamdyti autobusus ir jais inkor pore į šį pikniką atvykti.

Jeigu jūs kuopa apie šį rengimą dar nėra kalbėjusi — pasikalbėkite. Jei kuopa oficialiai nenutars jame dalyvauti, tai gal vietiniai nariai suras tinkamo laiko ir suorganizuos autobusus į pikniką važiuoti.

Beje, praeitį savaitę visoms šios apylinkės SLA. kuopoms išsiuntinėju plekatu, prašydamas, kad juos plačiai paskleisėtų SLA. narių ir bendrai vietinių lietuvių tarpe. SLA. kuopų sekretoriai ir darbuotojai malonėkite pasidaruoti, už ką išanksto visiems tariu širdingai ačiū.

Visi ir visos į SLA. penkto apskričio metinį pikniką rugsėjo 19 dieną, Hillside, N. J. Jei tą dieną lytų — piknikas įvyks sekantį sekmadienį, rugsėjo 26 dieną, toje pačioje vietoje.

P. Bajoras.

SLA. penkto apskričio sekr.

KAIP Į PIKNIKĄ NUVAŽIUOTI. — Automobiliais iš New Yorko (pervažiavus Holland Tunnel), Jersey City, Hoboken ir Bayonne reikia važiuoti Pulaski Skyway keliu iki Newark'o Air Port. Privažiavus Air Port, reikia imti pirmą į dešinę pasukimą į 29 N. J. ir 23 U. S. Apie tris mylias pavaziavus šiuo keliu, reikia sukis į kairę — į Bloy Street ir po to važiuoti iki tas kelias pasibaigia, atsidurdamas į Liberty Ave. Tuomet reikia pasukti į dešinę ir čia jau pamatysite Liberty Parką dešinėje. Važiuojant geležinkelio, geriau sia važiuoti iki Newark'o. Išlipus Newark'o stoty, reikia paimti busą No. 48, kuris priveža iki Liberty Ave., Hillside, ir dešinėje randasi Liberty Ave., iš kur ir parkas jau arti. Važiuojant iš Elizabeth — galima gauti busą and Broad St. prie teismabučio (court house). Busas su užrasu: Elizabeth, Hillside, Irvington, kuris priveža prie Liberty Parko, važiuodamas Liberty Ave. Automobiliams važiuojant reikia važiuoti Liberty Ave. iki No. 1144.

KUBOS LIETUVIAMS NAUJAI AUKOJO:

Kun. N. Pakalnis ir Adv. F. Bagočius — po 5 dolerius — \$10.00
Kun. prof. Ražaitis ir P. A. Žiugžda po 2 dol. 4.00
Kunigai Kelmelis, Šmonaitis, Stonis, Šeštikas, Drazdys, Petraitis, Laurinaitis, Kemėšis, Aleksianas, Vaiciekaukas ir pp. J. Valaitis ir Ambrazevičius po 1 dol. — 12.00
Saimo narys A. Gilvydis 15.00
Seimo narys M. Kviklys 10.00

Viso — \$51.00

Pagal sąrašą Nr. 1 paaukota — 31.00

Bendrai \$82.00

Su persiuntimu produktų susilaukta sunkumų, todėl ši surinkta suma pervesta Lietuvių

Draugijai Kuboje, prašant valdybos nutarimu paskirstyti aukas tarpe daugiausiai pagalbos reikalaujančių.

Jonas Budrys,
Lietuvos Gen. Konsulas.

LANKĖSI REDAKCIJOJ.

Rugsėjo 7 d. lankėsi SLA. Centre ir „Tėvynės“ redakcijoj SLA. 17 kuopos iš Montello, Mass., veikėjas p. Jonas Medžiauskas. Su juo kartu lankėsi ir vietinis p. Zig. Terpalaušis. Svečias p. Medžiauskas per keilidiką metų buvo SLA. 17 kuopos finansų sekretorium ir dar apsilankė SLA. Centre pasitarti su SLA. Sekretorium Dr. Viniku tulas organizacijos reikalais. Atostogų metu p. Medžiauskas atvyko New Yorkan aplankyti savo pažįstamus ir ta proga pasiūlyrė didmiesčio įdomybių.

PASEKMINGA KELIONĖ KULTURINIŲ ATŽVILGIU.

Einant prie pabaigos statybos Pittsburgho Universiteto ir tautinių kambarių, liepos 26 d., aš pasileidau kelionėn į vakarus. Pirmą stotis buvo Cleveland, Ohio. Čia sutikau Lietuvos sportininkus ir Lietuvos svečius. Vakare nuėjau į krepšinio lošimą ir pamačiau, kaip Lietuvos sportininkai su Ohio sportininkais lietuviais lošė. Buvo labai įdomu. Po lošimo pasikalbėjau su svečiais, prisiminamas apie Lietuvos Kambary. Svečiai aukojosi del kambario: Vytautas Alantas-Jakševičius, „Aido“ red. 10 doleris, seimo atstovas P. Gilvydis \$20.00, V. Augustauskas, sportininkų vadas, \$10.00.

Clevelando Moterų Ratelis žada dar pasidaruoti. Pona Karpiak pernakvino, pavaišino ir paleido mane link Detroit. Važiavau kartu su ponu J. Smailiu. Kada buvo sumanyta įsteigti Rimšos kurinį „Vargo Mokyklą“ Lietuvių Kambary Pittsburgho Universitete — kaina buvo nemaža, tai uolus tėvynainis kultūros mylėtojas ponas J. Smailis pasiūlė sumanytą: gauti dešimtis upatų, gerų lietuvių, kad jie aukotų po šimtą dolerių ir kad ant „Vargo Mokyklos“ tų dešimties upatų vardai būtų įmušti auksinėmis raidėmis. Tas sumanymas tapo įvykintas. Nuvažiavus į Detroit, tuojau po šimtinę paklojo J. Smailis ir Dr. J. Jonikaitis, abu iš Detroit. Sutikau p. Smailienę ir Duvan-Curlionytę. Jos pasižadėjo paimti po knygelę kolektaivimui, mane pavaišino ir išleido.

Aplankiau gimines ir leidaus link Chicagos. Pakeliiui sustojau Sodas, Mich., pas Bažūną. Ten radau garbiną viešnią Marioną Rakauskaitę, Lietuvos Operos dainininkę. Nepriklausomybei vertiantis ir steigiant Laisvės varpą ji mums chieciagiečiams pasitarnavo savo gražiu balsu ir dainelėmis. Buvo malonu išgirsti, kad panelė žada amerikiečius palinksinti. Nors po ilgų metų būtų vi malonu ir Pittsburghe girdėti ją dainuojant.

Nuvažiavau pas brolių Dominiką. Tuojau pietūs ir šimtinė. Nuvažiavau pas p. Narvidą. Sako: „Broliu, neturiu pinigų“. Bet užprašė ateiti tą vakarą devintoj. Geras žmogus, reikia eiti, jei kviečia. Nueinu vakare. Kviečia ant stogo. Nesuprantu, kas pasidarė Narvidui. Bet vistiek klausau namiško. Nugai žiūriu, kad ant stogo ištaisy-

tas daržas kopulikiausiai del gegužinių. Randu daug pažįstamų. Seimė atstovai, Gilvydis ir Kviklys, Lietuvos konsulas p. P. Daužvardis su žmona, Dr. Veželis su žmona, Dr. Kiela, ponai Mickevičiai, ponai D. Pivarunai, ponas Juška ir daug kitų vis su žmonomis. Aš tik taj vienas. Pakvietė prie stalo, pradėjo vaišinti skaniais valgiais. Tada ponas Narvidas šimtinę patiesė del „Vargo Mokyklos“. Drašos įgavęs, paklausiau, ar kas dar neaukos del Lietuvių Kambary? Tuojau Lietuvos svečias, ponas Kviklys, paklojo \$15.00, Dr. Kiela \$5.00 ir p. Juška pasižadėjo kitą kartą paaukoti.

Vaišino ir keliaininkai pinigų duoda. Manau sau musų kultūra auga. Nueinu pas „Margutį“. Tėvas Vanagas sako: „Reiks kelias vištas pagauti del Liet. Kambario“. Nors jau yra prisidėjęs ir dar žada. Argi nemalonu? „Na“, sako, „Margučio“ radio valanda yra pašvęsta del lietuvių, tai turi pranešti, kad yra baigiamos aukos rinkti. Kas dar neaukoko, tai gal norės prie progos aukoti. Dar radio klausytojus pakviesiu prie kultūrinio paminklo prisidėti“.

Aplankiau „Senaros“ redakciją. Ponas Vaidyla pagalbėjo daugiau surasti kultūringų žmonių. Nuvažiavau pas panelę Marijoną Brenzaitę. Ji pažada aplankyti Pittsburghą ir paukoti kambariui. Ir dar sako: „Pamatyk broli daktarą ir kitikus“. Apgailėtina, kad neturėjau daugiau laiko — reikia keliauti namo, nors visų ir neaplinkiau, nes biuzni irgi reikia rupintis.

Parvažiavus namo, dar panelė Agota Sutkaiytė, musų vietinio Lietuvių banko kasierė, prisidėjo su savo šimtinę. Pasijutau linksmas, rasdamas tokią laimę ir paramą iš musų brolių ir seserų lietuvių.

P. Pivaronas.

AMERIKOS LIETUVIŲ JAUNIMUI SKIRIAMOS STIPENDIJOS LIETUVOJE.

(L. P. žinios)

Šioje gadyneje tautos bėdo vieną kitą pažinti ir santikauti netik diplomatinėje, ekonominėje, bet ir kultūrinėje srityje: jos pasikeičia profesoriais, priima sveltisalius studentus ir siunčia savo studentus svetur studiuoti. Pavyzdžiui New Yorko universitetas ir kolegijoms iš vienos pusės ir kitų kraštų universitetas iš kitos pusės. Lietuva irgi yra linkusi prie tokios sistemos prisitaikyti nors ir kukliose formoje.

Pirma negu sudaryti pastovius santykius su šios šalies augštojo mokslo įstaigomis, Lietuva geistų patirti praktiškumą tokiu plano, kad nors keletas baigusių Amerikos augštąsias mokyklas lietuvių jaunųjų atvyktų Lietuvon papildyti savo kolegijinį mokslą lituanistikos dalykais; pasitobulinti lietuvių kalboje, pažinti lietuvių literatūrą, istoriją, geografiją, ekonomiką bei kitus šios srities dalykus, kad tie jaunuoliai užbaigę savo studijas Lietuvos Universitete ir sugrįžę Amerikon galėtų būti naudingi Amerikos visuomenei kaip Lietuvos kultūros žinovai.

Tam tikslui Lietuvos vyriausybė yra pasirįžusi jau šį rudenį suteikti penkiems studentams dvimetines stipendijas ne išskiriant ir pašėpos kelionei. Kandidatai, nuosirdžiai norintieji šia proga pasinaudoti, tegu NEATIDĖLIJANT siunčia savo prašymus, lietuviškai parašytus, Lietuvos. Pasiunti-

nybės Vašingtone adresu. Prie prašymo geistina prijungti autobiografiją ir įrodymų apie kolegijos ar universiteto baigimą. Reikalingas lietuvių kalbos bent toks mokėjimas, kad galėtų laisvai klausyti pamokas ir darbuotis seminaruose. Jei kandidatas prie prašymo dar prijungtų ir žinimos įstaigos ar visuomenės veikėjų atsiliepimą, tai būtų tvarkoje. Kandidatų prašymas Pasiuntinybės persiųs į Lietuvą ir tenai atitinkama švietimo įstaiga juos peržiūrės nutars ir praneš, kurių kandidatų prašymai patenkinti.

Lietuvos Pasiuntinybė,
2622—15-th St., Northwest,
Washington, D. C.

WORCESTER, MASS. Pranešimas Mass. Valstijos Lietuvių Susivieniams Klubams.

Suvienytų klubų trečias metinis piknikas įvyks rugsėjo 19, Oakland Grove, Keistučių Parke, East Dedham, Mass. Pikniko rengimo komisija prašo visų klubiečių dalyvauti šiame piknike.

Gerbiameji klubiečiai, S. A. L. K. Mass. valstijos ateity suleis svarbią rolę, nuveiks didelius darbus politiniame ir ekonominiame lietuvių gyvenime ir lietuviams reikalingų įstaigų steigime. Tik mes visi, kai viens, petis į petį stipriai surenkime ir šiom įstaigom prigebėkim sustiprėti, o tada tik busime galingi viešpačiai paimt ir nuveikt tuos didelius darbus, kurie mūs jau senai laukia.

Kaip klubiečiai, taip ir pašalinė publika prašomi prisidėti į pikniką, kur išgirsite gerų kalbų, gražių dainų, jaunimas smagiai pasišoks. Gros J. Dirvelio orkestras lietuviškus ir amerikoniškus šokius. O senesni sueit savos brolių ir seseris, draugus, drauges ir kitus pažįstamus, su kuriais gal ilgą laiką nesimatę, pasimatysite ir pasikalbėsite, nes šiame piknike iš visos Naujos Anglijos suvažiuos tukstantinė minia.

Pikniko rengėjai yra pilnai prisirengę mandagiai svečiams patarnauti ir juos pavaišinti skaniais valgiais ir gėrimais. Taipgi visi linksmi pašoksime ir padainuosim.

Pikniko Rengimo Komisija:
A. P. Bernot,
J. Sakalauskas,
K. P. Šimkoniš.

TEVYNĖS MYLETOJŲ DRAUGIJOS KNYGOS.

Amerikos lietuviai skaito lietuviškas knygas, nes neseniai buvome paskelbę, kad TMD. pasirįžusi išdalyti savo knygas, kurias per 38 metus leido, platinio ir kaj kurių dar gerų veikalų pasiliko draugijos knygyne, tai pasirodė, kad norinčių skaityti ir ta proga pasinaudoti lietuvių yra visoje Amerikoje ir Kanadoje, nes į tą trumpą laiką yra gauta iš daugelio vietų didesnių ir mažesnių užsakymų.

Kurie neturėjote progos pamatyti skelbimo, tai šiuo pakartojame tą žinią visų lietuvių, kad TMD. duoda knygas visai nemokamai, tik patys turi užsimokėti persiuntimo išlaidas. Kuomet nežinome, kiek kas knygy gali pareikalauti ir nežinome, kiek persiuntimas gali apsieiti, tai apskaitliavome, kad išeis išlaidoms viena ketvirta dalis kataloginės kainos, arba už 25% kiekvienas gali įsigyti mokslisčių knygy tokį kiekį, kokį kuris nori papildymui savo knygy. Arba gali užsakyti knygas savo giminėms, gyvenantiems Lietuvoje.

Reikalaukite knygy sąrašo—

tuojaus bus prisiųstas. Iš jo galėsite pasirinkti kol dar knygy turime.

A. B. Strimaitis,
G. P. O. Box 127,
New York, N. Y.

FRACKVILLE, ILL. Neramos Naujienos.

„Tėvynės“ No. 35 buvo rašyta apie dingusį lietuvi, Stasį Petrauską. Jis dingio iš namų rugpiučio 3 d. vakare. Policija, vietinė ir valstijos, paklausinėjo po biskį ir viskas buvo nurimę, nes čia tai ne Lindbergho vaikas, o tik biednas angliakasis.

Bet, pagaliau, jo lavonas atkastas rugpiučio 24 d., 1:30 val. popietį, netoli miesto geležkelio pakrantėje. Lavono negalima buvo pažinti, nes buvo jau veik tik griaučiai, bet laimė, kad kišeniuje buvo rasta krautuvės knyguotė, ant kurios jis ėmė valgyti. Tai tik tokiu budu sužinota, kas jis yra. Policija ir detektyvai tyrinėja jo paslaptinę mirtį.

Rugpiučio 28 d. subankrutavo didelė anglių kompanija Madeira Hill Coal Co. Apie 800 Frackvillės mainierių neteko darbo, nes ši kasykla buvo arčiausiai prie musų miestelio.

Lawrence, West Ridge, Moorea, New Boston ir Kelly Run kasykloms paleido apie 1,500 darbininkų.

Iš visų kitų kasyklų žemės savininkai traukia vandenį, kad neužsemtų, bet didžiausia kasykla, Lawrence Colliery, užleidžia vandeniu.

J. A. Kazlauskas.

SO. BOSTON, MASS. Paremkime Savąjį.

So. Bostone yra nemaža įvairių profesionalų, mokytų žmonių ir visokių amatininkų. Taipgi So. Bostono lietuviai neblogai ir gyvena: daugelis turi savus biuznius, savus namus ir t. t. Namų ir biuznių savininkams neretai reikia įvairaus patarnavimo. Patartina lietuviams remti savuosius — pašaukiant juos prie įvairių darbų. Laikykimės obalsio: „Savas pas savą“ ir jį pildykime.

Tarpe įvairių patarnautojų yra ir vienas čia gimęs ir augęs jaunuolis, J. K. Kučinskas, SLA. 188 kuopos narys ir po draug finansų sekretorius. Šis jaunuolis yra baigęs plumbing mokslą ir visiems atitinkamai tame amate patarnauja. Reikalingi atsitikus, patartina jį pašaukiant patarnaus. Jo adresas: J. K. Kučinskas, 322 Dorchester St., So. Boston, Mass.

Korespondentas.

PITTSBURGH, PA. Dalyvausime Konstitucijos Iškilmėse.

Mūsų miestas imasi šiais metais, rugsėjo 17 d. apvaikščioti 150 metų Jungt. Valstijų Konstitucijos Jubiliejų. Taigi tuo tikslu atsisausk ir į visas tautas, gyvenančias Pittsburghe. Jubiliejinis minėjimas yra suplanuotas paroduoti ir gatvėmis. Todel tarpe kitų tautų namo dalyvauti ir lietuviai. Lietuvių Balsuotojų Lyga atsisausk ir visas Pittsburgho draugijas ir veikėjus, kad ir lietuviai sudarytų grupę, vyrų ir moterų, ir kartu gatvėmis maršuotų tą dieną. Pirmas posėdis įvyks L. P. Svetainėj, S. S. Pirmininku išrinkta J. Pabarčius, sekr. J. Narauskas, nariais P. Dargis, J. Virbickas, J. Gasiunas, D. Lekavičia, S. Bakanas, V. Kolličienė, E. Savelkienė ir M. Burduliene. Komitetas nutarė turėti posėdžius kas trečią dieną vakarą L. P. Svetainėj, o viešą visų Pittsburgho lietuvių suplanuotas paroduoti gatvėvardu posėdį panktadienio va-

kare 8 val., rugsėjo 10 d. Taigi šiuomi yra kviečiami lietuviai dalyvauti minėtame posėdy.

Taip pat apkalbėta, kaip tinkamiausia būtų apsirėdyti, kad maždaug vienodai išrodžius. Taigi nutarta, kad vyrai būtų tamsiomis kelnėmis, baltais marškiniiais su mėlynais kaklaraiškėčiais be švarko ir be kpurės. Moterys ar merginos — tautiškais rubais, kurios turi, o kurios neturi tautišku, tai kad būtų visi baltai pasirėdžiusios. Žinoma, gal įvyks ir kokių permainų. Butų labai gerai, kad 10 d. rugsėjo dalyvautų koskaitlingiausia atstovų, nes tą vakarą bus viskas galutinai nurodyta, kaip turės viskas būti. Išrinktas komitetas darbuojasi, kad viską galutinai žinoti, kas bus reikalinga.

Juozas Virbickas.

CLEVELAND, OHIO. Gražiai Pasirodė.

Rugpiučio 8 d. Sv. Jurgio parapijos Bažnytinis Choras, po vadoste Vinco Greičiaus, gražiai pasirodė Clevelando Ekspozicijos Lietuvių Dienoj su dainomis ir šokiais. Gerb. klub. kun. Vincas Vilkutaitis vedė programą ir gražiai prabilo į tukstantinę minią, kuri pusė po septynių buvo susirinkusi apie estradą klausytis lietuvių programos. Choras šauniai sudainavo apie penkis dainas. Akompanavo p-lė R. Greičiūtė. Aštuonios poros šokėjų gyvai pašoko keturis lietuvių tautiškus šokius, kuriems vykusiai armonika pagrojo Vincas Vaitynas.

Po programos choristai susirinko pas savo viengeitį P. Obelienį, kur juos gerą pavaišino kun. V. Vilkutaitis. Po „fire works“ visi linksmi grįžo namo.

Choras Laimėjo Dovaną.

Rugpiučio 15 d. Sv. Jurgio parapijos Bažnytinis Choras dalyvavo dainų konteste ant Lake Erie B. C. laivo. Slavokų vyrų choras išlaimėjo pirmą dovaną, o lietuvių Sv. Jurgio Bažnytinis Choras — antrą dovaną — dvidešimt dolerių pinigais. Programas prasidėjo dešimta valanda. Lietuviams buvo duota 15 min. Visos dainos buvo transliuojamos per WHK radio čia Amerikoje ir Kaune, nes St. Archuler mušė Kauran telegramą, kad jie ten klausytųsi musų dainų. Chorui vadovavo Vincas Greičius. Regina Greičiūtė akompanavo.

Rugsėjo 29 d. Sv. Jurgio Bažnytinis Choras yra užkviestas pildyti programą del MBN radio. Dainos bus girdimos 99 stotyse.

Dainavo Choras ir Minia.

Rugpiučio 22 d. atsibuvo Bastas Grove, 6323 Turney Rd. Sv. Jurgio parapijos paskutinis šių metų piknikas. Nors lietus grasino visą dieną, bet nelijo. Žmonių suvažiavo suvirš tukstantis. Visi gražiai linksminosi, šoko ir dainavo. Pusė po penkių Sv. Jurgio parapijos Bažnytinis Choras, vadovaujant Vincui Greičiui, dainavo liaudies dainas. Kartu su choru dainavo ir visa publika. Buvo gražus vaizdas. Tas protypis įeina madon Clevelande.

Piknikas užsibaigė vakare geroj tvarkoj ir su geromis pasekmėmis. Rep.

Kuopos Susirinkimas

Lowell, Mass. — SLA. 173 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks rugsėjo 11 dieną, 7 valandą vakare, po num. 21 Union St. Visi nariai ir narės būtina dalyvaukite, nes turime daug svarbių reikalų aptarimui, o ypatingai pikniko reikalų, kuris įvyks rugsėjo 12 dieną.

L. Petkevičius, sekr.

SUSAUDE 7 GRUZIJOS KOMISARUS.

MASKVA. — Susekta, kad septyni Gruzijos komisarai kurstę sukilti prieš Rusijos sovietų valdžią. Po teismo, jie sušaudyti. Dar du komisarai nuteisti po 10 metų, o kiti du — po 8 metus kalėjimo.

Gruzija yra Rusijos Sovietų viena respublikų ir diktatoriaus Stalino giminė.

S. L. A. KALENDORIUS

KUOPŲ BEI APSKRICIŲ PARENGIMAI

LOWELL, MASS. — SLA. 173 kuopa rengia didžiulį pikniką, kuris įvyks 12 d. rugsėjo. Lietuvių Ukėsų Vytauto Klubo parke, Dracut. Mass. Kviečiame visus atsilinkyti, nes rengėjai deda visas savo jėgas, kad visus užganėdinti. Vieta yra puiki — žalias pūsynas ant augšto kalno, cėtras, kuriame yra žuvų. Taipgi bus duota trys dovanos: kas turės įžangos laimėgą bilietelį, tas gaus dovaną. Įžanga tik 15c.

SO. BOSTON, MASS. — SLA. trys kuopos rengia šaunų pikniką 12 dieną rugsėjo, 1927 m. Keistučių parke, Dedham, Mass. Piknikas turės sporto ir žaislų. Orkestras gros. Siemėjinį pikniką rengia bendrai Lynn'o 127 kp., Chelsea 53 kp. ir So. Boston'o 43 kp. Busai išeis iš visų trijų miestų 12 val. Visi SLA. nariai ir šių kuopų nariai atsilankykite į savo parengimą. Pasimatysime Keistučių parke. — S. Mockus.

SVARBUS ATSIKIMAI ĮVYKSTA KASDIEN

Todel šiandien NAUJIENAS reikia turėti KASDIEN Amerikos lietuviai turi dienrašį, iš kurio viska patiria KASDIEN. Tai didžiausias ir seniausias dienrašis NAUJIENAS. Negyvenkit pusiau uždarytom akim, patirkit viska kas dedasi plačiam pasauly, KASDIEN skaitydami NAUJIENAS.

Už Chicagos NAUJIENAS mokams kainuoja tikiai \$5.00. Metiniai prenumeratoriai dar gauna puikių dovanų. Vieną numerį pažiūrėjimui galite gauti VELTUL, tik parašyti laiskelį.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street,
CHICAGO, ILLINOIS.

KELIONĖ Į LIETUVĄ



BALTASIS SVEDŲ LAIVYNAS
Nuolatinis susisiekiams
NEW YORK-KLAIPEDA
(Per Gothenburgą, Svediją)
Laivų išplaukimai iš New Yorko
KUNGS HOLM rugsėjo 14
DROTNINGHOLM rugsėjo 23
GRIPSHOLM rugsėjo 30
KUNGS HOLM spalio 23
Sutaupęsi pinigą pirkdamas laivakortę ten ir atgal
Reikalaukite mūsų bendros apie kelionę brošūrelės ir kainoraščio. Gaudama nemokamai pas visus mūsų autorizuotus agentus, arba
Swedish American Line
636 Fifth Ave., New York, N. Y.

Reumatizmas Sausgėlė

Nesiskaukite savęs skauskų Gėlimu, arba Mėlungiu — raumenų sukima, nes skaudėjimai ant patalo paguldo.

CAPSICO COMPOUND mostis lengvai pašalina viršminėtas ligas; mums šiandien daugybė žmonių siunčia padėkavones pasveikę. Kaina 50c., per paštą 55c. ar dvi už \$1.05. Dukart tvirtesnė 75c.
Knyga: „SALTINIS SVEIKATOS“ augalasis gydymas, kaina 50 centų.

JUSTIN KULIS

395 South Halsted Street,
CHICAGO, ILL.